

ส่วนที่ ๒

ยุทธศาสตร์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑. ความสัมพันธ์ระหว่างแผนพัฒนาระดับมหภาค

๑.๑ แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๖๐ มาตรา ๖๕ กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว โดยให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ โดยกำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อรับผิดชอบในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ กำหนดวิธีการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ ในการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผล รวมทั้งกำหนดมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนทุกภาคส่วนดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ เห็นชอบให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ สู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน และให้เสนอร่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ เพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานในระยะที่ ๒ ของรัฐบาล (ปี ๒๕๕๘ - ๒๕๕๙) และกรอบการปฏิรูปในระยะที่ ๓ (ปี ๒๕๖๐ เป็นต้นไป) ในการที่จะบรรลุวิสัยทัศน์ และทำให้ประเทศไทยพัฒนาไปสู่อนาคต ที่พึงประสงค์นั้นจำเป็นต้องมีการวางแผน และกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาในระยะยาว และกำหนดแนวทางการพัฒนาของทุกภาคส่วน ให้ขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งพระราชบัญญัติการจัดทำ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติได้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านต่างๆ รวม ๖ คณะอันประกอบด้วย คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อรับผิดชอบในการดำเนินการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด ตลอดจนได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวางเพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว ดังนั้น จึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ในระยะยาวเพื่อถ่ายทอดแนวทางการพัฒนาสู่การปฏิบัติในแต่ละช่วงเวลาอย่างต่อเนื่องและมีการบูรณาการ และสร้างความเข้าใจถึงอนาคตของประเทศไทย ร่วมกัน และเกิดการรวมพลังของทุกภาคส่วนในสังคมทั้งประชาชนเอกชนประชาสังคมในการขับเคลื่อนการพัฒนา เพื่อการสร้างและรักษาไว้ ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติและบรรลุวิสัยทัศน์ **“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”** หรือคติพจน์ประจำชาติ **“มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”** เพื่อให้ประเทศมีขีดความสามารถในการแข่งขัน มีรายได้สูง อยู่ในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วคนไทย มีความสุขอยู่ดีกินดี สังคมมีความมั่นคงเสมอภาคและเป็นธรรม โดยมี

เป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย

- ๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- ๒) ชีตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
- ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
- ๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
- ๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของ

ทรัพยากรธรรมชาติ

- ๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

วิสัยทัศน์ประเทศไทย 2580

“ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข

ยกระดับศักยภาพในหลากหลายมิติ เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง

พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัย ให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ

สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ภาครัฐของประชาชน เพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม

มั่นคง	มั่งคั่ง	ยั่งยืน
<ul style="list-style-type: none"> มีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยและการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ และมีความมั่นคงในทุกมิติ ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมือง ประเทศมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย สังคมมีความปรองดองและความสามัคคี ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิต มีงานและรายได้ที่มั่นคง มีที่อยู่อาศัยและความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน มีความมั่นคงของอาหาร พลังงาน และน้ำ	<ul style="list-style-type: none"> ประเทศไทยมีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ยกระดับเข้าสู่กลุ่มประเทศรายได้สูง ความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาลดลง ประชากรได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน เศรษฐกิจมีความสามารถในการแข่งขันสูง สร้างเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคต และเป็นจุดสำคัญของการเชื่อมโยงในภูมิภาคทั้งการคมนาคมขนส่ง การผลิต การค้า การลงทุน มีความสมบูรณ์ในทุนที่จะสามารถสร้างการพัฒนาต่อเนื่อง อาทิ ทุนมนุษย์ ทุนทางปัญญา ทุนทางการเงินและทุนอื่นๆ	<ul style="list-style-type: none"> การพัฒนาที่สามารถสร้างความเจริญด้านรายได้ และคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยไม่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติเกินพอดี ไม่สร้างภาระต่อสิ่งแวดล้อม มีการผลิตและการบริโภคเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับกระบวนแบบของประชาคมโลก คนมีความรับผิดชอบต่อสังคม มุ่งประโยชน์ส่วนรวมอย่างยั่งยืน ทุกภาคส่วนในสังคมยึดถือและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579)

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์
“ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน
เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนา
ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”
นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุข
และตอบสนองต่อการบรรลุ
ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ ในการที่จะพัฒนา
คุณภาพชีวิต สร้างรายได้ระดับสูง
เป็นประเทศพัฒนาแล้ว และสร้างความสุขของ
คนไทย **สังคมมีความมั่นคง เสมอภาคและ
เป็นธรรม** ประเทศสามารถแข่งขันได้ในระบบ
เศรษฐกิจ

ที่มา : ดร. ปรมธี วัฒนศิริ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ ที่จะใช้เป็นกรอบ แนวทางการพัฒนาในระยะ ๒๐ ปีต่อจากนี้ไป จะประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

- (๑) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง
- (๒) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- (๓) ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน
- (๔) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม
- (๕) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- (๖) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

โดยมีสาระสำคัญของแต่ละยุทธศาสตร์ สรุปได้ดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง มีเป้าหมายทั้งในการสร้างเสถียรภาพภายในประเทศและช่วยลดและป้องกันภัยคุกคามจากภายนอก รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นในกลุ่มประเทศอาเซียนและประชาคมโลกที่มีต่อประเทศไทยกรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

- (๑) การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- (๒) การปฏิรูปกลไกการบริหารประเทศและพัฒนาความมั่นคงทางการเมืองจัดคอร์รัปชัน สร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม
- (๓) การรักษาความมั่นคงภายในและความสงบเรียบร้อยภายในตลอดจนการบริหารจัดการความมั่นคงชายแดนและชายฝั่งทะเล
- (๔) การพัฒนาระบบกลไกมาตรการและความร่วมมือระหว่างประเทศทุกระดับและรักษาคุณภาพความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงรูปแบบใหม่

- (๕) การพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพการผลิตสินค้าป้องกันประเทศการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ
- (๖) การพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติและระบบบริหารจัดการภัยพิบัติรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม
- (๗) การปรับกระบวนการทำงานของกลไกที่เกี่ยวข้องจากแนวตั้งสู่แนวนอนมากขึ้น

๒. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เพื่อให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาไปสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้วซึ่งจำเป็นต้องยกระดับผลิตภาพการผลิตและการใช้นวัตกรรมในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งในสาขาอุตสาหกรรมเกษตรและบริการการสร้างความมั่นคงและปลอดภัยด้านอาหารการเพิ่มขีดความสามารถทางการค้าและการเป็นผู้ประกอบการรวมทั้งการพัฒนาฐานเศรษฐกิจแห่งอนาคต ทั้งนี้ภายใต้กรอบการปฏิรูปและพัฒนาปัจจัยเชิงยุทธศาสตร์ทุกด้านอันได้แก่โครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมการพัฒนาทุนมนุษย์และการบริหารจัดการทั้งในภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชนกรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

- (๑) การพัฒนาสมรรถนะทางเศรษฐกิจได้แก่การรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจและสร้างความเชื่อมั่นการส่งเสริมการค้าและการลงทุนที่อยู่บนการแข่งขันที่เป็นธรรมและรับผิดชอบต่อสังคมตลอดจนการพัฒนาประเทศสู่ความเป็นชาติการค้าเพื่อให้ได้ประโยชน์จากห่วงโซ่มูลค่าในภูมิภาคและเป็นการยกระดับไปสู่ส่วนบนของห่วงโซ่มูลค่ามากขึ้น
- (๒) การพัฒนาภาคการผลิตและบริการบนฐานของการพัฒนานวัตกรรมและมีความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมโดยมีการใช้ดิจิทัลและการค้าที่เข้มข้นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและขยายกิจกรรมการผลิตและบริการโดยมุ่งสู่ความเป็นเลิศในระดับโลกและในระดับภูมิภาคในอุตสาหกรรมหลายสาขาและในภาคบริการที่หลากหลายตามรูปแบบการดำเนินชีวิตและการดำเนินธุรกิจ ที่เปลี่ยนไปรวมทั้งเป็นแหล่งอาหารคุณภาพสะอาดและปลอดภัยของโลก
  - ภาคเกษตรโดยเสริมสร้างฐานการผลิตให้เข้มแข็งและยั่งยืนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตรส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยให้ปรับไปสู่การทำการเกษตรยั่งยืนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและรวมกลุ่มเกษตรกรในการพัฒนาอาชีพที่เข้มแข็งและการพัฒนาสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพและอาหารคุณภาพสะอาดและปลอดภัย

- ภาคอุตสาหกรรมโดยพัฒนาอุตสาหกรรมศักยภาพยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมปัจจุบันที่มีศักยภาพสูงและพัฒนาอุตสาหกรรมอนาคตที่มีศักยภาพโดยการใช้ดิจิทัลและการค้ามาเพิ่มมูลค่าและยกระดับห่วงโซ่มูลค่าในระดับสูงขึ้น

- ภาคบริการโดยขยายฐานการบริการให้มีความหลากหลายมีความเป็นเลิศและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมโดยการยกระดับบริการที่เป็นฐานรายได้เดิมเช่นการท่องเที่ยวและพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการให้บริการสุขภาพธุรกิจบริการด้านการเงินและธุรกิจบริการที่มีศักยภาพอื่นๆ เป็นต้น

- (๓.) การพัฒนาผู้ประกอบการและเศรษฐกิจชุมชนพัฒนาทักษะผู้ประกอบการยกระดับผลิตภาพแรงงานและพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) สู่สากลและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนและสถาบันเกษตรกร

- (๔.) การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษและเมืองพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนและพัฒนาระบบเมืองศูนย์กลางความเจริญจัดระบบผังเมืองที่มีประสิทธิภาพและมีส่วนร่วมมีการ

จัดการ สิ่งแวดล้อมเมืองและโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับ ศักยภาพ

- (๕.) การลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในด้านการขนส่งด้านพลังงานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารและการวิจัยและพัฒนา
- (๖.) การเชื่อมโยงกับภูมิภาคและเศรษฐกิจโลกสร้างความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา กับนานาชาติประเทศส่งเสริมความร่วมมือกับนานาชาติในการสร้างความมั่นคงด้านต่าง ๆ เพิ่มบทบาทของไทยในองค์การระหว่างประเทศรวมถึงสร้างองค์ความรู้ด้านการ ต่างประเทศ

๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน เพื่อพัฒนาคนและสังคมไทยให้เป็นรากฐาน ที่แข็งแกร่งของประเทศมีความพร้อมทางกายใจสติปัญญา มีความเป็นสากลมีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมี เหตุผลมีระเบียบวินัยเคารพกฎหมาย มีคุณธรรมจริยธรรมรู้คุณค่าความเป็นไทย มีครอบครัวที่มั่นคงกรอบ แนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

- (๑) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ
- (๒) การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพเท่าเทียมและทั่วถึง
- (๓) การปลูกฝังระเบียบวินัยคุณธรรมจริยธรรมค่านิยมที่พึงประสงค์
- (๔) การสร้างเสริมให้คนมีสุขภาพที่ดี
- (๕) การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทยเสริมสร้างบทบาทของสถาบันครอบครัวใน การบ่มเพาะจิตใจให้เข้มแข็ง

๔. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม เพื่อเร่ง กระจาย โอกาสการพัฒนาและสร้างความมั่นคงให้ทั่วถึงลดความเหลื่อมล้ำไปสู่สังคมที่เสมอภาคและเป็นธรรมกรอบ แนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

- (๑) การสร้างความมั่นคงและการลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจและสังคม
- (๒) การพัฒนาระบบบริการและระบบบริหารจัดการสุขภาพ
- (๓) การสร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตในสังคมสูงวัย
- (๔) การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคมทุนทางวัฒนธรรมและความเข้มแข็งของ ชุมชน
- (๕) การพัฒนาการสื่อสารมวลชนให้เป็นกลไกในการสนับสนุนการพัฒนา

๕. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อเร่งอนุรักษ์ พื้นฟูและสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและมีความมั่นคงด้านน้ำรวมทั้งมีความสามารถในการ ป้องกันผลกระทบและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติธรรมชาติและพัฒนามุ่งสู่การ เป็นสังคม สีเขียวกรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

- (๑) การจัดระบบอนุรักษ์ฟื้นฟูและป้องกันการทาลายทรัพยากรธรรมชาติ
- (๒) การวางระบบบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพทั้ง ๒๕ ลุ่มน้ำเน้นการปรับระบบ การบริหารจัดการอุทกภัยอย่างบูรณาการ
- (๒) การพัฒนาและใช้พลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- (๔) การพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศและเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- (๕) การร่วมลดปัญหาโลกร้อนและปรับตัวให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงสภาพ

ภูมิอากาศ

- (๖) การใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์และนโยบายการคลังเพื่อสิ่งแวดล้อม

๖. ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจที่มีสมรรถนะสูง มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลกระจายบทบาทภารกิจไปสู่ท้องถิ่นอย่างเหมาะสม มีธรรมาภิบาลกรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

- (๑) การปรับปรุงโครงสร้างบทบาทภารกิจของหน่วยงานภาครัฐให้มีขนาดที่เหมาะสม
- (๒) การวางระบบบริหารราชการแบบบูรณาการ
- (๓) การพัฒนาระบบบริหารจัดการกำลังคนและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ
- (๔) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- (๕) การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่างๆให้ทันสมัยเป็นธรรมและเป็นสากล
- (๖) การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชนของหน่วยงานภาครัฐ
- (๗) การปรับปรุงการบริหารจัดการรายได้และรายจ่ายของภาครัฐ

ยุทธศาสตร์และนโยบายของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และรัฐบาลประกอบด้วย

๑) ยุทธศาสตร์หลัก

- ๑.๑) ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคม
- ๑.๒) ยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน
- ๑.๓) ยุทธศาสตร์สร้างความเข้มแข็งภาคการเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน
- ๑.๔) ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน
- ๑.๕) ยุทธศาสตร์การสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม
- ๑.๖) ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
- ๑.๗) ยุทธศาสตร์ในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงโครงสร้างการบริหารของรัฐวิสาหกิจให้เกิดประโยชน์กับประชาชน ในการใช้บริการอย่างแท้จริง
- ๑.๘) ยุทธศาสตร์ในเรื่องการปรับปรุงระบบโทรคมนาคม เทคโนโลยีของชาติให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืน ในอนาคตให้ทัดเทียมอาเซียน และประชาคมโลก
- ๑.๙) ยุทธศาสตร์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต คอร์รัปชันอย่างยั่งยืน

๒) การจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ที่สอดคล้องตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ

การจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กำหนดประเด็นที่ดำเนินการ ๑๗ เรื่อง ประกอบด้วย

- ๒.๑) การสร้างความโปร่งใสและสมานฉันท์
- ๒.๒) การขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้
- ๒.๓) การจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์
- ๒.๔) การป้องกันปราบปรามและบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด
- ๒.๕) การจัดการปัญหาที่ดินทำกิน

- ๒.๖) การสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวและบริการ
- ๒.๗) การพัฒนาอุตสาหกรรมศักยภาพ
- ๒.๘) การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล
- ๒.๙) การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- ๒.๑๐) การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ
- ๒.๑๑) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์
- ๒.๑๒) การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา
- ๒.๑๓) การพัฒนาศักยภาพคนตามช่วงวัย
- ๒.๑๔) การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
- ๒.๑๕) การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ๒.๑๖) การบริหารจัดการขยะและของเสียอันตราย
- ๒.๑๗) การป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๑.๒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ได้จัดทำขึ้นในช่วงเวลาของการปฏิรูปประเทศและสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเชื่อมโยงกันใกล้ชิดกันมากขึ้น โดยได้น้อมนำหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙-๑๑ เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและช่วยให้สังคมไทยสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคง เกิดภูมิคุ้มกัน และมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม ส่งผลให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน

การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ครั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้จัดทำบนพื้นฐานของกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) ซึ่งเป็นแผนหลักของการพัฒนาประเทศ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) รวมทั้งการปรับโครงสร้างประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย ๔.๐

ตลอดจนประเด็นการปฏิรูปประเทศ นอกจากนี้ ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน ทั้งในระดับกลุ่มอาชีพ ระดับภาค และระดับประเทศในทุกขั้นตอนของแผนฯ อย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์และ ทิศทางการพัฒนาประเทศ รวมทั้งร่วมจัดทำรายละเอียดยุทธศาสตร์ของแผนฯ เพื่อมุ่งสู่ “ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน”

การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ จึงเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญในการเชื่อมต่อกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ในลักษณะการแปลงยุทธศาสตร์ระยะยาวสู่การปฏิบัติ โดยในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ได้กำหนดประเด็นการพัฒนา พร้อมทั้งแผนงาน/โครงการสำคัญที่ต้องดำเนินการให้เห็นผลเป็นรูปธรรมในช่วง ๕ ปีแรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ขณะเดียวกัน ยังได้กำหนดแนวคิดและกลไกการขับเคลื่อนและติดตามประเมินผลที่ชัดเจน เพื่อกำกับให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีทิศทางและเกิดประสิทธิภาพ นำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทย กรอบหลักการของการวางแผนที่น้อมนำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วมการพัฒนาที่ยึดหลักสมดุลยั่งยืนโดยวิสัยทัศน์ของการพัฒนาในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ต้องให้ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่มุ่งสู่การเปลี่ยนผ่านประเทศไทยจากประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง มีความมั่นคงและยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ระยะยาว “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ของประเทศการกำหนดตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ของประเทศ (Country Strategic Positioning) เป็นการกำหนดตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ของประเทศที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติที่ ศสช. ได้จัดทำขึ้นประเทศไทยเป็นประเทศรายได้สูงที่มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรมเป็นศูนย์กลางด้าน การขนส่งและโลจิสติกส์ของภูมิภาคสู่ความเป็นชาติการค้าและบริการ (Trading and Service Nation) เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย แหล่งอุตสาหกรรมสร้างสรรค์และนวัตกรรมสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

เป้าหมาย

๑. การหลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลางสู่รายได้สูง

- (๑) เศรษฐกิจขยายตัวเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕.๐
- (๒) ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต่อหัว (GDP Per Capita) และรายได้ประชาชาติต่อหัว (GNP Per Capita) ณ สิ้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ในปี ๒๕๖๔ เพิ่มขึ้นเป็น ๓๑๗,๐๕๑ บาท (๙,๓๒๕ ดอลลาร์.) และ ๓๐๑,๑๙๙ บาท (๘,๘๕๙ ดอลลาร์.) ต่อคนต่อปี
- (๓) ผลผลิตภาพการผลิตเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าเฉลี่ยร้อยละ ๒.๕ ต่อปี
- (๔) การลงทุนรวมขยายตัวไม่ต่ำกว่าเฉลี่ยร้อยละ ๘.๐ (การลงทุนตัวของการลงทุนภาครัฐไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๑๐.๐ และการลงทุนของภาคเอกชนขยายตัวไม่ต่ำกว่าเฉลี่ยร้อยละ ๗.๕ ในขณะที่ปริมาณการส่งออกขยายตัวเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๔.๐ ต่อปี)

๒. การพัฒนาศักยภาพคนให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศและการสร้างสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ

- (๑) ประชาชนทุกช่วงวัยมีความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม (Socio-Economic Security) และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

(๒) การศึกษาและการเรียนรู้ได้รับการพัฒนาคุณภาพ

(๓) สถาบันทางสังคมมีความเข้มแข็งเป็นฐานรากที่เอื้อต่อการพัฒนาคน

๓. การลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

(๑) การกระจายรายได้มีความเท่าเทียมกันมากขึ้น

(๒) บริการทางสังคมมีคุณภาพและมีการกระจายอย่างทั่วถึง

๔. การสร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(๑) รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม

(๒) ขับเคลื่อนประเทศสู่เศรษฐกิจและสังคมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

(๓) เพิ่มขีดความสามารถในการรับมือภัยพิบัติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(๔) เพิ่มประสิทธิภาพและเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๕) มีการบริหารจัดการน้ำให้สมดุลระหว่างการอุปสงค์และอุปทานของน้ำ

๕. การบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพ

(๑) การบริหารงานภาครัฐที่โปร่งใสเป็นธรรมมีประสิทธิภาพและมีส่วนร่วม

(๒) ขจัดกาทุจริตคอร์รัปชัน

(๓) มีการกระจายอำนาจที่เหมาะสม

แนวทางการพัฒนา

๑. การยกระดับศักยภาพการแข่งขันและการหลุดพ้นกับดักรายได้ปานกลางสู่รายได้สูง

๑.๑ การส่งเสริมด้านการวิจัยและพัฒนา

พัฒนาสภาวะแวดล้อมของการพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีวิจัย และนวัตกรรมทั้งด้านการลงทุนในการวิจัยและพัฒนาด้านบุคลากรวิจัย ด้านโครงสร้างพื้นฐาน และด้านการบริหารจัดการ รวมทั้งสนับสนุนและผลักดันให้ผู้ประกอบการมีบทบาทหลักด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรม ตลอดจนผลักดันงานวิจัยและพัฒนาให้ใช้ประโยชน์อย่างแท้จริงทั้งเชิงพาณิชย์ และสาธารณะโดยให้ความสำคัญคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

๑.๒ การพัฒนาผลิตภาพแรงงาน

สร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ในการพัฒนากำลังคน และแรงงานให้มีทักษะความรู้และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และรองรับการเปิดเสรีของประชาคมอาเซียน โดยยกระดับและพัฒนาสมรรถนะแรงงานไทยด้วยเทคโนโลยีเร่งรัดให้แรงงานทั้งระบบ มีการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน เพื่อสามารถแข่งขันในตลาดแรงงานได้สนับสนุนให้แรงงาน และปัจจัยการผลิตมีความยืดหยุ่นในการเคลื่อนย้ายระหว่างสาขาการผลิต และระหว่างพื้นที่การผลิต เพื่อให้แรงงานสามารถเคลื่อนย้ายไปสู่สาขาการผลิตที่มีผลิตภาพการผลิตสูงสุดและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมและบริการจัดทำกรอบคุณวุฒิวิชาชีพ และมาตรฐานฝีมือแรงงานให้เป็นมาตรฐานที่เชื่อมโยงกันเพื่อยกระดับทักษะของแรงงานไทย

๑.๓ การส่งเสริมผู้ประกอบการที่เข้มแข็งและพาณิชย์ดิจิทัล

พัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการ ให้มีความยืดหยุ่นสามารถปรับตัว และดำเนินธุรกิจท่ามกลางการดำเนินนโยบาย และมาตรการการกีดกันทางการค้าในรูปแบบต่างๆ เพิ่มสัดส่วนความเป็นเจ้าของของคนไทย และสนับสนุนให้มีการขยายตลาดที่มีแบรนด์สินค้า และช่องทางการตลาดที่เป็นของตนเองมากขึ้น ตลอดจนพัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรมและบริการเพื่อเข้าสู่การเป็นศูนย์กลางการผลิต บริการและอุตสาหกรรมดิจิทัล

๑.๔ การลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน

เร่งลงทุนและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง เพื่อเชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจในประเทศและต่างประเทศ ทั้งการพัฒนาและปรับปรุงโครงข่ายรถไฟให้เป็นโครงข่ายหลักในการเดินทาง และขนส่งของประเทศพัฒนาโครงข่ายระบบขนส่งสาธารณะ และโครงข่ายทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองขยายขีดความสามารถของท่าอากาศยานหลักของประเทศพัฒนาท่าเรือ ที่มีศักยภาพให้เป็นท่าเรืออิเล็กทรอนิกส์เต็มรูปแบบรวมทั้งพัฒนาและปรับปรุงระบบโทรคมนาคมของประเทศ ตลอดจนสนับสนุนการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมที่เกิดจากลงทุน ด้านโครงสร้างพื้นฐานเช่นอุตสาหกรรม ซ่อมบำรุงและผลิตชิ้นส่วนอากาศยาน และอุตสาหกรรมระบบรางเป็นต้นเพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กับประเทศในการเป็นฐานการผลิตในภูมิภาคอาเซียน

๑.๕ การปรับโครงสร้างการผลิต

ปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร โดยการปรับเปลี่ยนจากการผลิตสินค้าเกษตรขั้นปฐม เป็นสินค้าเกษตรแปรรูปที่มีมูลค่าสูงมีคุณภาพ และมาตรฐานสากลสร้างความเชื่อมโยงทางด้านวัตถุดิบกับประเทศเพื่อนบ้าน และลดระดับการผลิตสินค้าขั้นปฐมที่สูงสูญเสียขีดความสามารถในการแข่งขันลงสู่ระดับที่จำเป็นสำหรับการสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารและพลังงานจัดระบบการผลิตให้สอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่และความต้องการของตลาด ตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ ทั้งด้านกายภาพและเศรษฐกิจรวม ทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มทางการเกษตรจากกิจการเจ้าของคนเดียวเป็นการประกอบการในลักษณะสหกรณ์ห้างหุ้นส่วนและบริษัท เพื่อให้เกิดการประหยัดจากขนาดพิจารณาพันธุ์พืชที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ และแหล่งน้ำใช้เทคโนโลยีการผลิตในระดับที่เหมาะสมใช้กลไกตลาดในการป้องกันความเสี่ยงตลอดจนส่งเสริม และเร่งขยายผลแนวคิดการทำเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และระบบเกษตรกรรมยั่งยืนปรับโครงสร้างการผลิตภาคบริการโดยเร่งพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งให้เกิดความเชื่อมโยงกันเป็นโครงข่าย ทั้งทางบกทางน้ำ และทางอากาศเร่งพัฒนาท่าเทียบเรือขนาดใหญ่เพื่อรองรับการเติบโตของการท่องเที่ยวทางทะเลปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้ครอบคลุมและทันสมัยทั้งการควบคุมกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยว และส่งเสริมการท่องเที่ยว และกำหนดและจัดทำกฎหมายเพื่อยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวของไทยสู่สากล และรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวให้สามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาเชิงพื้นที่ในลักษณะ กลุ่มคลัสเตอร์ท่องเที่ยว โดยสนับสนุนการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่ที่มีความเชื่อมโยงทั้งทางกายภาพวิถีชีวิต/วัฒนธรรมท้องถิ่น และกิจกรรมการท่องเที่ยว ตลอดจนส่งเสริมการสร้างเชื่อมโยงด้านการท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียนทั้งประเทศที่มีพรมแดนติดกัน และประเทศที่มีโครงข่ายคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงกัน เพื่อให้เกิดการพัฒนาแบบองค์รวมทั้งระบบพัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรมอนาคต เพื่อเป็นแหล่งการถ่ายทอดเทคโนโลยีเชื่อมโยง การผลิตกับอุตสาหกรรมที่เป็นฐานรายได้ประเทศ

และเป็นกลไกการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยให้เข้าสู่การเป็นศูนย์กลางการผลิตและบริการทั้งในระดับอนุภูมิภาคและในภูมิภาคอาเซียนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สนับสนุนการขยายตัวด้านการค้าการลงทุน เช่น โลจิสติกส์ และพลังงาน รวมทั้งปัจจัยสนับสนุนการลงทุนอื่นๆ เช่นลดอุปสรรคการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศ เป็นต้น ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ทั้งภาคการผลิตการตลาดการบริหารจัดการการเงินและโลจิสติกส์ เชื่อมโยงเศรษฐกิจดิจิทัลในการอำนวยความสะดวกทางการค้าการลงทุนด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์และสนับสนุนการลงทุนเพื่อสร้างเศรษฐกิจและสังคมแห่งปัญญา และการเรียนรู้มุ่งเน้นการพัฒนาธุรกิจเชิงสร้างสรรค์การลงทุนที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมการประหยัดพลังงานและการใช้พลังงานทดแทนการลงทุนด้านการวิจัย และพัฒนาเชิงพาณิชย์การจัดตั้งสำนักงานใหญ่ข้ามประเทศบริษัทการค้าระหว่างประเทศ รวมทั้งการให้ความสำคัญเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมและการตอบแทนสู่สังคมขององค์กรและกิจการเพื่อสังคม

๒. การพัฒนาศักยภาพคนตามช่วงวัยและการปฏิรูประบบเพื่อสร้างสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ

๒.๑ การพัฒนาศักยภาพคนในทุกช่วงวัยให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศโดยช่วงวัยเด็กตั้งแต่แรกเกิดให้มีพัฒนาการที่สมวัยในทุกด้านวัยเรียนวัยรุ่นให้มีทักษะการเรียนรู้ทักษะชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นภายใต้บริบทสังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรมวัยแรงงานให้มีการพัฒนาระดับสมรรถนะฝีมือแรงงานเพื่อสร้างผลิตภาพเพิ่มให้กับประเทศวัยผู้สูงอายุให้มีการทำงานที่เหมาะสม ตามศักยภาพและประสบการณ์มีรายได้ในการดำรงชีวิต มีการสร้างเสริม และฟื้นฟูสุขภาพเพื่อป้องกันหรือชะลอความทุพพลภาพและโรคเรื้อรังต่างๆที่จะก่อให้เกิดภาระแก่ปัจเจกบุคคลครอบครัวและระบบบริการสุขภาพ

๒.๒ การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพเท่าเทียมและทั่วถึง โดย

(๑) ปฏิรูประบบบริหารจัดการทางการศึกษา โดยปรับระบบบริหารจัดการการศึกษาใหม่เพื่อสร้างความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ (Accountability)

(๒) ปฏิรูประบบการคลังด้านการศึกษาเพื่อเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษา โดยการจัดสรรงบประมาณตรงสู่ผู้เรียนส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนในการจัดการศึกษา

(๓) พัฒนาคณาจารย์ ทั้งระบบตั้งแต่กระบวนการผลิตสรรหาและการคัดเลือกให้ได้คนดีคนเก่งรวมทั้งระบบการประเมินและรับรองคุณภาพที่เน้นผลลัพธ์จากตัวผู้เรียน

(๔) ปฏิรูประบบการเรียนรู้โดยมุ่งจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างสมรรถนะกำลังคนทั้งระบบ การศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมศึกษาจนถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิตพัฒนาสื่อเพื่อการเรียนรู้ปรับหลักสูตรและผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของตลาดการวิจัยและการใช้เทคโนโลยีและสื่อเพื่อการเรียนรู้

๒.๓ การพัฒนาด้านสุขภาพโดยส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทาง

การแพทย์เพื่อรองรับการเป็นสังคมผู้สูงอายุทั้งในด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพและที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุยกระดับการบริหารจัดการระบบสุขภาพ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความยั่งยืนในระยะยาวโดยพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการบริหารทรัพยากรด้านสาธารณสุขบูรณาการระบบหลักประกันสุขภาพภาครัฐให้เกิดความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการ และการใช้ทรัพยากรและส่งเสริมการอภิบาลระบบสุขภาพในรูปแบบเครือข่าย ที่มีการใช้ทรัพยากรร่วมกันพัฒนาศักยภาพของประเทศไทยสู่การเป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติทั้งในด้านศูนย์กลางบริการสุขภาพ (Medical Service Hub) ศูนย์กลางบริการเพื่อส่งเสริมสุขภาพ (Wellness Hub) ศูนย์กลางยาและผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ (Product Hub) และศูนย์กลางบริการวิชาการและงานวิจัย (Academic Hub) เพื่อนำรายได้กลับมาใช้ยกระดับคุณภาพบริการสาธารณสุข

ภายในประเทศ รวมทั้งส่งเสริมการให้ความสำคัญกับมิติสุขภาพในทุกนโยบายสาธารณะ (Health in All Policies) เพื่อให้การขับเคลื่อนนโยบายของทุกภาคส่วนตระหนักถึงผลกระทบของนโยบายสาธารณะที่มีต่อสุขภาพของประชาชน

๒.๔ การสร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีพในสังคมสูงวัย

โดยการปรับปรุงสภาพแวดล้อม และความจำเป็นทางกายภาพให้เหมาะกับวัยและการพัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุในรูปแบบที่หลากหลายทั้งในด้านการจัดบริการสุขภาพ และสวัสดิการสังคมอย่างบูรณาการโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งพัฒนาชุมชนที่มีศักยภาพและความพร้อมให้เป็นต้นแบบของการดูแลผู้สูงอายุ เพื่อขยายผลไปสู่ชุมชนอื่น ตลอดจนการพัฒนานวัตกรรมในการใช้ชีวิตประจำวันสำหรับผู้สูงอายุ

๓. การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

๓.๑ การยกระดับรายได้และสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ มุ่งเน้นการเพิ่มผลิตภาพแรงงาน โดยสนับสนุนให้แรงงาน มีโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้ และพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานอย่างมีมาตรฐานปรับโครงสร้างค่าจ้างแรงงานให้ชัดเจน และสะท้อนทักษะฝีมือแรงงานอย่างแท้จริง เร่งผลักดันให้การใช้ระบบมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพ และมาตรฐานฝีมือแรงงานในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้เพิ่มผลิตภาพทางการผลิตของเกษตรกรรายย่อย โดยสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา และการผลิตทางการเกษตรที่สอดคล้องกับพื้นที่สร้างหลักประกันรายได้แทนการอุดหนุนด้านราคาสินค้าเกษตรลดต้นทุนทางการเกษตร โดยสนับสนุนปัจจัยการผลิต

๓.๒ การจัดบริการทางสังคมให้ทุกคนตามสิทธิขั้นพื้นฐานและเน้นการสร้างภูมิคุ้มกันระดับปัจเจกโดย

(๑) พัฒนาระบบบริการสาธารณสุขให้มีคุณภาพและมีช่องทางการเข้าถึงอย่างหลากหลาย โดยเฉพาะระบบบริการสาธารณสุข และการศึกษาขั้นพื้นฐานสวัสดิการสังคมและกระบวนการยุติธรรม

(๒) สนับสนุนการจัดหาที่อยู่อาศัยของผู้มีรายได้น้อย และการเข้าถึงระบบสาธารณสุขภาคกำหนดเป็นนโยบายที่อยู่อาศัยแห่งชาติ และเมื่อนำอยู่พัฒนาโครงการที่อยู่อาศัยแก้ปัญหาชุมชนแออัดในเมืองโดยดำเนินการร่วมกับภาคธุรกิจเอกชน

(๓) การจัดรูปแบบสวัสดิการพื้นฐานที่จำเป็น และเหมาะสมตามกลุ่มเป้าหมาย (Customized Welfare) ที่คำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน โดยมีแนวทางการรับภาระค่าใช้จ่ายร่วมกัน (Cost Sharing)

๓.๓ การสร้างความเสมอภาคในการเข้าถึงทรัพยากร โดยปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรสนับสนุนให้เกษตรกรรายย่อยที่ไร้ที่ดินทำกินและยากจน ได้มีที่ดินเป็นของตนเอง หรือมีสิทธิทำกินในที่ดินปฏิรูประบบการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ และเข้าถึงพื้นที่เป้าหมายได้อย่างแท้จริง ด้วยการผลักดันพรบ.ทรัพยากรน้ำ และบูรณาการแผนงานและงบประมาณร่วมกันของหน่วยงาน และสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมรวมทั้งปรับโครงสร้างภาษีที่เป็นธรรมเช่นภาษีที่ดิน และสิ่งปลูกสร้างภาษีมรดก และภาษีสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

๓.๔ การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาค การคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐาน และการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเท่าเทียม โดยการเสริมศักยภาพ และความเข้มแข็งด้านกฎหมายให้แก่ประชาชนรวมทั้งการปรับปรุง และบังคับใช้กฎหมาย เพื่อลดปัญหาความเหลื่อมล้ำ เช่น กฎหมายป่าชุมชน กฎหมายภาษีมรดกกฎหมายที่ดิน เป็นต้น

๔. การรองรับการเชื่อมโยงภูมิภาคและความเป็นเมือง

๔.๑ การลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกของเมือง

เตรียมความพร้อมรองรับความเป็นเมืองทั้งด้านการบริหารจัดการ ด้านผังเมือง ด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการระบบคมนาคมขนส่งระบบบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ระบบการศึกษาและระบบสาธารณสุขที่ได้มาตรฐาน มีคุณภาพ และเพียงพอต่อความต้องการของคนในเมือง รวมทั้งเสริมสร้างความสามารถในการบริหารจัดการเมืองตามระดับการพัฒนา

๔.๒ การพัฒนาด้านการขนส่งและโลจิสติกส์เชื่อมโยงกับเพื่อนบ้าน ส่งเสริมและเร่งรัดการพัฒนา ระบบการบริหารจัดการโลจิสติกส์ของประเทศ เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศทั้งด้านการค้าการลงทุนและการบริการ โดยคำนึงถึงการเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Logistics) สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในห่วงโซ่อุปทาน และปรับปรุงกฎหมายกฎระเบียบ รวมทั้งปรับลดกระบวนการด้านอำนวยความสะดวกทางการค้าขนส่ง และโลจิสติกส์ให้มีความสะดวก และมีประสิทธิภาพต่อภาคธุรกิจอย่างแท้จริง

๔.๓ การส่งเสริมการลงทุนการค้าชายแดนและการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ให้มีความสำคัญกับนโยบายส่งเสริมการลงทุน และการค้าชายแดน เพื่อดึงดูดให้นักลงทุนในภูมิภาคเข้ามาลงทุนในไทย และประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งส่งเสริมการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ชายแดน โดยให้ความสำคัญกับการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมการลงทุนและสิทธิประโยชน์การบริหารจัดการ แรงงาน ต่างด้าว และการให้บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกด้านการค้าชายแดนและการผ่านแดนระหว่างไทยกับประเทศในภูมิภาคมากขึ้น

๕ การสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๕.๑ การรักษาทุนทางธรรมชาติเพื่อการเติบโตสีเขียว ใช้ประโยชน์จากทุนธรรมชาติโดยคำนึงถึงขีดจำกัดและศักยภาพในการฟื้นตัว ปกป้องรักษาทรัพยากรป่าไม้ โดยสนธิกำลังของทุกภาคส่วนนำระบบสารสนเทศมาใช้เพื่อการบริหารจัดการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นธรรมเพิ่มพื้นที่ป่าไม้โดยส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าทางเศรษฐกิจระยะยาว อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนและแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม รวมทั้งผลักดันแนวทางการประเมินมูลค่าของระบบนิเวศและการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์จัดสรรที่ดินให้แก่ผู้ยากไร้กระจายการถือครองที่ดินจัดทำฐานข้อมูลที่ดินเพื่อการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบการจัดเก็บภาษีที่ดินในอัตราก้าวหน้ากำหนดเพดานการถือครองที่ดินที่เหมาะสม และกำหนดมาตรการป้องกันการถือครองที่ดินของคนต่างชาติบริหารจัดการน้ำ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนบูรณาการระหว่างหน่วยงานอย่างเป็นระบบสร้างศูนย์ข้อมูลทรัพยากรน้ำ จัดตั้งองค์กรบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่ เช่น คณะกรรมการลุ่มน้ำ และองค์กรผู้ใช้น้ำ คุ้มครองทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่งลดความขัดแย้งเชิงนโยบายระหว่างการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการท่องเที่ยว การประมง และวิถีชีวิตของชุมชน บริหารจัดการแร่โดยกำหนดปริมาณที่เหมาะสม ในการนำแร่มาใช้ประโยชน์ คำนึงถึงความจำเป็นและมูลค่าในอนาคตบังคับใช้มาตรการควบคุมผลกระทบจากการทำเหมืองแร่ที่ก่อมลพิษต่อสภาพแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชน

๕.๒ การส่งเสริมการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สร้างระบบหมุนเวียนวัสดุที่ใช้แล้วที่มีประสิทธิภาพขับเคลื่อนสู่ Zero Waste Society ผ่านมาตรการต่างๆเช่นการปฏิรูประบบภาษีและค่าธรรมเนียมเพื่อสิ่งแวดล้อมการศึกษาเพื่อสิ่งแวดล้อมมาตรฐานและฉลากสินค้า เป็นต้น

๕.๓ การส่งเสริมการผลิตการลงทุนและการสร้างงานสีเขียว เพื่อยกระดับประเทศสู่เศรษฐกิจและสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมพัฒนาคลัสเตอร์ อุตสาหกรรมสีเขียวส่งเสริมผู้ประกอบการให้สามารถปรับ

ระบบห่วงโซ่อุปทาน หรือห่วงโซ่คุณค่าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Supply Chain/Green Value Chain) ส่งเสริมการทำการเกษตรกรรมยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมภาคบริการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อย เพื่อให้ประเทศไทยมีศักยภาพให้มีบทบาทมากขึ้นในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

๕.๔ การจัดการมลพิษและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ด้วยการเร่งรัดการควบคุมมลพิษทั้งทางอากาศขณะน้ำเสีย และของเสียอันตรายที่เกิดจากการผลิตและบริโภค เพื่อสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีให้กับประชาชน เร่งรัดแก้ไขปัญหาการจัดการขยะเป็นลำดับแรก โดยส่งเสริมให้เกิดกลไกการคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ให้มากที่สุด เร่งกำจัดขยะมูลฝอยตกค้างสะสมในสถานที่กำจัดในพื้นที่วิกฤตสร้างรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอย และของเสียอันตรายที่เหมาะสม เน้นการแปรรูปเป็นพลังงานสร้างวินัยของประชาชนในชาติ มุ่งสู่การจัดการที่ยั่งยืนโดยให้ความรู้แก่ประชาชนและการบังคับใช้กฎหมาย

๕.๕ การพัฒนาความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ ผลักดันการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของอาเซียนหาแนวทางการร่วมมือกับอาเซียนและอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงในประเด็นการขนส่งข้ามพรมแดน การเคลื่อนย้ายแรงงานการบริหารจัดการพลังงาน และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

๕.๖ การเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงด้านภัยพิบัติ เพิ่มขีดความสามารถในการรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพิ่มศักยภาพในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ให้กับทุกภาคส่วนส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อลดผลกระทบ และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศพัฒนาระบบฐานข้อมูลและระบบการเตือนภัยตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติให้ความสำคัญกับการป้องกันน้ำท่วม วางแผนป้องกันเมืองและพื้นที่ชายฝั่ง พัฒนาเมืองที่สามารถปรับตัว และยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Resilience City) การให้บริการของระบบนิเวศส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชนในการรับมือภัยพิบัติโดยสร้าง แนวป้องกันตามธรรมชาติ และการจัดทำแผนธุรกิจต่อเนื่อง รวมทั้งการพัฒนากระบวนการจัดการภัยพิบัติให้มีประสิทธิภาพพร้อมรองรับแนวโน้มการเกิดภัยพิบัติที่รุนแรงในอนาคต

๖. การบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพ

๖.๑ การสร้างความโปร่งใส ในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติราชการโดยให้มีช่องทางให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงเข้าตรวจสอบข้อมูลของภาคราชการ และร้องเรียนได้เช่นข้อมูลการประกวดราคาจัดซื้อจัดจ้าง โครงการของทางราชการข้อมูลการประมูลโครงการผู้ชนะการประมูลและราคาปิดประมูลข้อมูลความก้าวหน้าตามกระบวนการยุติธรรม เช่น คดีที่ไม่ดำเนินการตามหลักธรรมาภิบาล คดีทุจริตคอร์รัปชัน และคดีที่ประชาชนให้ความสนใจในแต่ละยุคสมัย ฯลฯ

๖.๒ การพัฒนาบุคลากรภาครัฐ ให้มีความเป็นมืออาชีพและเพียงพอต่อการขับเคลื่อนภารกิจภาครัฐร่วมกับภาคเอกชนและภาคประชาสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้ระบบราชการเล็กกะทัดรัดแต่มีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพสูง

๖.๓ การสร้างรูปแบบการพัฒนาอปท. ให้เหมาะสม สามารถรับมือการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมรวมทั้งเป็นแกนหลักในการประสานเครือข่ายและเชื่อมโยงภาคส่วนต่างๆ ในระดับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๖.๔ การสร้างระบบตรวจสอบติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ สร้างผลงานที่มีคุณภาพรวดเร็วและน่าเชื่อถือสามารถเป็นเครื่องมือให้กับคณะรัฐมนตรี ประกอบการตัดสินใจในเชิงนโยบาย

ได้โดยเฉพาอย่างยิ่งการติดตามประเมินผลโครงการใหญ่ๆ ที่มีการใช้จ่ายงบประมาณเป็นจำนวนมากและเป็นโครงการที่มีผลกระทบในวงกว้าง

๑. ทิศทางและกรอบยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔)

๑.๑ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ยึดโยงกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๗๗) ขณะนี้ รัฐบาลได้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติขึ้นมา เพื่อยกร่างยุทธศาสตร์ชาติเบื้องต้น โดยมีเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และรองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นกรรมการในคณะกรรมการฯ ดังกล่าวด้วย โดยในเบื้องต้นได้กำหนดวิสัยทัศน์ในกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๗๗) ไว้ว่า “ประเทศไทยมีความ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ทั้งนี้ ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติที่จะใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๑) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง (๒) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (๓) ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน (๔) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม (๕) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ (๖) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

เพื่อให้ทุกภาคส่วนในสังคมมีความตระหนักถึงเป้าหมายอนาคตของประเทศไทยร่วมกัน และเกิดการรวมพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อการสร้างและรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติและบรรลุวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติที่กล่าวข้างต้น จึงจำเป็นต้องมีการถ่ายทอดแนวทางการพัฒนาของยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติในแต่ละช่วงเวลาอย่างบูรณาการ หน่วยงานภาครัฐที่ทำหน้าที่กำหนดแผนและยุทธศาสตร์ในระดับต่างๆ ควรจะยึดกรอบการพัฒนาที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติเป็นแนวทางในการพัฒนา ดังนั้น แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ จึงนำวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติ มาเป็นวิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ และนำยุทธศาสตร์การพัฒนาทั้ง ๖ ด้าน ที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติมาเป็นแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ โดยจะกำหนดยุทธศาสตร์ให้ตอบสนองกับบริบทการพัฒนาที่จะเกิดขึ้นในช่วง ๕ ปีแรกของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) เป็นสำคัญ

๑.๒ การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒

๑) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

พัฒนาคนทุกช่วงวัยเพื่อให้คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีระเบียบวินัย และมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยเฉพาะการพัฒนาและดูแลผู้สูงอายุที่จะมีสัดส่วนสูงขึ้นในสังคมสูงวัยทั้งการสร้างงานที่เหมาะสม การฟื้นฟูและดูแลสุขภาพเพื่อชะลอความทุพพลภาพและโรคเรื้อรัง การสร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อสังคมสูงวัย มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพคน เพื่อเป็นฐานการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและรองรับการลดลงของขนาดกำลังแรงงาน โดยการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ การป้องกันและควบคุมปัจจัยทางสังคมที่กำหนดสุขภาพเพื่อสร้างสุขภาวะที่ดี การสร้างความอยู่ดีมีสุขให้ครอบครัวไทย รวมทั้งการเสริมสร้างบทบาทของสถาบันทางสังคมและทุนทางวัฒนธรรมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในสังคม

๒) ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

มุ่งเน้นการลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติเพื่อสร้างความปรองดองในสังคม การสร้างโอกาสให้ทุกคนในสังคมไทยสามารถเข้าถึงทรัพยากร แหล่งทุนในการประกอบอาชีพ เพื่อยกระดับรายได้และขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก การเข้าถึงบริการทางสังคมของรัฐอย่างมีคุณภาพ ทั้งถึง และเป็นธรรม อาทิ การสร้างโอกาสการเข้าถึงการศึกษาและการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคนได้เต็มตามศักยภาพ สามารถประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้โดยมีความใฝ่รู้และทักษะที่เหมาะสม เน้นการเรียนรู้เพื่อสร้างสัมมาชีพในพื้นที่ การจัดรูปแบบบริการสุขภาพและสวัสดิการทางสังคมขั้นพื้นฐานที่จำเป็นและเหมาะสมตามกลุ่มเป้าหมาย การพัฒนาระบบบริการสาธารณะให้มีคุณภาพ และมีช่องทางการเข้าถึงที่หลากหลาย รวมทั้งการพัฒนาระบบยุติธรรมชุมชนการเพิ่มศักยภาพกองทุนยุติธรรม เพื่อสร้างโอกาสการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาค ซึ่งจะนำไปสู่การลดความยากจนและความเหลื่อมล้ำ อันจะนำไปสู่การลดความขัดแย้งในสังคม

๓) ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการนโยบายการเงินและนโยบายการคลัง โดยรวมถึงการปฏิรูปภาษีทั้งระบบเพื่อรักษาเสถียรภาพและเพิ่มประสิทธิภาพของระบบเศรษฐกิจ การปรับโครงสร้างทั้งห่วงโซ่คุณค่าในภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ การลงทุน เพื่อต่อยอดการสร้างมูลค่าเพิ่มของสาขาการผลิตและบริการที่เป็นฐานการเติบโตทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน พร้อมทั้งวางรากฐานการพัฒนาทุนมนุษย์ องค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมรวมทั้งกฎระเบียบเพื่อสร้างความเข้มแข็งของสาขาการผลิตและบริการใหม่ และเศรษฐกิจดิจิทัล ภายใต้เงื่อนไขการรักษาสิ่งแวดล้อม และการใช้ประโยชน์จากศักยภาพของพื้นที่ โดยเฉพาะภาคการผลิตและบริการที่มีศักยภาพที่จะเป็นฐานสำคัญสำหรับการพัฒนาประเทศในอนาคต เช่น อุตสาหกรรมแปรรูปเกษตรและอาหาร อุตสาหกรรมและบริการสร้างสรรค์ อุตสาหกรรมบนฐานชีวภาพ อุตสาหกรรมอากาศยาน อุตสาหกรรมระบรวง อุตสาหกรรมหุ่นยนต์ ธุรกิจบริการสุขภาพ ธุรกิจบริการทางการเงิน ธุรกิจการจัดประชุมและนิทรรศการนานาชาติ ธุรกิจภาพยนตร์ การศึกษานานาชาติ ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ศูนย์ปฏิบัติการประจำภูมิภาค เป็นต้น

ทั้งนี้ โดยจะให้ความสำคัญกับรูปแบบการพัฒนาในรูปแบบคลัสเตอร์ การสร้างความเชื่อมโยงการผลิตและบริการ การพัฒนา SMEs และการสร้างผู้ประกอบการและเกษตรกรรุ่นใหม่ รวมถึงการสร้างศักยภาพของลูกหลานเกษตรกร โดยจะต้องพัฒนาปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์ทั้งทุนมนุษย์ โครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม การบริหารจัดการและการปรับปรุงกฎระเบียบ เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการค้า การลงทุน เพื่อรองรับการพัฒนาประเทศสู่ความเป็นชาติการค้า อันจะเป็นการสนับสนุนให้เศรษฐกิจในภาพรวมขยายตัวได้ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๕ ซึ่งเป็นปฐมบทของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยเข้าสู่การเป็นประเทศรายได้ สูงที่มีการพัฒนาที่ยั่งยืนภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติในระยะยาว

๔) ยุทธศาสตร์ด้านการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

มุ่งอนุรักษ์ฟื้นฟูสร้าง ความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม บริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพ ภายใต้ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ แก้ไขปัญหาวิกฤตสิ่งแวดล้อมโดยเร่งรัดแก้ไขปัญหามลพิษ การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจลร้อยละ ๒๐ ตามเป้าหมายระยะยาว พัฒนาการผลิตให้มีประสิทธิภาพ ลดการใช้พลังงาน เพื่อปรับตัวไปสู่รูปแบบของการผลิต และการบริโภคคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น รวมทั้งยกระดับความสามารถในการป้องกันผลกระทบ จากการเปลี่ยนแปลงสภาพ

ภูมิภาคและภัยพิบัติธรรมชาติ ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ทั้งนี้ เพื่อวางรากฐานและสนับสนุนให้ประเทศมีการเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน

๕) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคงและยั่งยืน

ให้ความสำคัญกับความมั่นคงที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาในทุกมิติ ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพให้ประเทศ สามารถรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยมีสาระครอบคลุม ดังนี้ (๑) สถาบันหลักของชาติให้ดำรงอยู่อย่างมั่นคงเป็นจุดยึดเหนี่ยวของสังคม (๒) ความสามัคคีของคนในชาติ ลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ และสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม (๓) ความสงบสุขและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในทุกพื้นที่ (๔) การบริหารจัดการความมั่นคงชายแดนชายฝั่งทะเล เสริมสร้างและพัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ในการแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคง (๕) สร้างความเชื่อมั่นและพัฒนาความร่วมมือในกลุ่มประเทศอาเซียน และประชาคมโลกเพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติ ให้สามารถป้องกันแก้ไขปัญหาภัยคุกคามข้ามชาติ ภัยก่อการร้าย (๖) เสริมสร้างความมั่นคงทางเทคโนโลยีสารสนเทศและไซเบอร์ (๗) รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และปกป้องรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (๘) เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร พลังงานและน้ำ โดยการกำหนดแนวทางบริหารจัดการ (๙) เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ การรักษาความสงบภายใน และความมั่นคงระหว่างประเทศ รวมทั้งพัฒนาระบบข่าวกรองให้มีประสิทธิภาพ (๑๐) พัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติและระบบบริหารจัดการภัยพิบัติ(๑๑) การบริหารจัดการยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ให้เกิดผลในทางปฏิบัติในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม พัฒนาระบบการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง รวมทั้งสนับสนุนงานศึกษา วิจัย พัฒนาด้านความมั่นคง

๖) ยุทธศาสตร์ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพและธรรมาภิบาลในภาครัฐ

เพื่อให้การบริหารจัดการภาครัฐมีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบและตรวจสอบได้อย่างเป็นธรรมรวมทั้งประชาชนมีส่วนร่วม มีการกระจายอำนาจ และแบ่งภารกิจรับผิดชอบที่เหมาะสมระหว่างส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่น โดยมีประเด็นการพัฒนาสำคัญ ประกอบด้วย การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ การปรับปรุงการให้บริการภาครัฐผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ (E-Government) การปรับปรุงกระบวนการงบประมาณ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตามตรวจสอบการเงินการคลังภาครัฐ การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น โดยการปรับโครงสร้างการบริหารงานท้องถิ่น ให้เอื้อต่อการกระจายอำนาจที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น และการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน เพื่อให้ประเทศไทยปราศจากการคอร์รัปชัน ซึ่งจะเป็ปัจจัยสนับสนุนสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ให้ประสบผลสำเร็จและบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ตามกรอบในอนาคตประเทศไทย ปี พ.ศ. ๒๕๗๗

๗) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ จะมุ่งเน้นการพัฒนากายภาพโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง การเชื่อมโยงเครือข่ายโทรคมนาคม และการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ พื้นที่เมืองการเชื่อมโยงการเดินทางและขนส่งสินค้าระหว่างประเทศที่ได้มาตรฐาน การพัฒนาความมั่นคงด้านพลังงานและการผลิตพลังงานทดแทน การสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล การลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ห่างไกล และการใช้ประโยชน์จากการพัฒนาโครงสร้าง

พื้นฐาน เพื่อสร้างอุตสาหกรรมใหม่ของประเทศ ได้แก่ อุตสาหกรรมระบบราง อุตสาหกรรมซ่อมบำรุงและการผลิตชิ้นส่วนอากาศยาน อุตสาหกรรมผลิตอุปกรณ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน รวมทั้งการพัฒนา ระบบโลจิสติกส์ทั้งในด้าน การส่งเสริมผู้ประกอบการไทยในการสร้างเครือข่ายการขนส่งระหว่างประเทศ การพัฒนาบุคลากรด้านโลจิสติกส์ และการปรับปรุงระบบบริหารจัดการ กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการขนส่งจากถนนสู่รางเป็นหลัก

๘) ยุทธศาสตร์ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

ให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ทั้งการเพิ่มการลงทุนวิจัยและพัฒนา และการปรับปรุงสภาพแวดล้อม ของการพัฒนาวิทยาศาสตร์ฯ ทั้งด้านบุคลากรวิจัย โครงสร้างพื้นฐาน และการบริหารจัดการ เพื่อมุ่งให้ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในมิติ ต่างๆ ทั้งการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า และบริการให้สามารถตอบสนองความต้องการของ ผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปนำไปสู่ศักยภาพการแข่งขันที่สูงขึ้น เสริมสร้างสังคมที่มีตรรกะทางความคิด มีทุน ทางปัญญา เพื่อเป็นรากฐานการดำรงชีวิตที่มีความสุขของคนไทย บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมสู่ความสมดุล อันจะนำมาซึ่ง คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชน รวมทั้งเพื่อแก้ไขปัญหาและ ยกระดับความเจริญให้กับภาคส่วนต่างๆ ทั้งเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนสนับสนุนให้เกิดกลไกบูรณาการ ระหว่างหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อันจะสนับสนุนให้ประเทศไทยก้าวสู่การแข่งขันในศตวรรษ หน้าโดยหลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง และก้าวไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูงในอนาคต

๙) ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ

กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญให้สอดคล้องกับทิศ ทางการพัฒนาประเทศ ศักยภาพ โอกาสและข้อจำกัดของพื้นที่ รวมทั้งความต้องการของภาคีการพัฒนา ที่เกี่ยวข้อง เพื่อรักษาสถานเศรษฐกิจเดิมให้เข้มแข็ง โดยมีคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐานสากลสร้าง ฐานเศรษฐกิจใหม่รองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อกระจายกิจกรรมทางเศรษฐกิจและความ เจริญสู่ภูมิภาค พัฒนาเมืองศูนย์กลางความเจริญในภูมิภาคให้เป็นเมืองน่าอยู่และปลอดภัย สนับสนุนการ เชื่อมโยงในภูมิภาค เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของพื้นที่ และสร้างความอยู่ดีมีสุขให้แก่ประชาชน อย่างทั่วถึง โดยมีสาระครอบคลุม ดังนี้ (๑) การพัฒนาภาค (๒) การพัฒนาเมืองศูนย์กลางความเจริญ ในภูมิภาค (๓) การพัฒนาพื้นที่ฐานเศรษฐกิจหลักบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก และ (๔) การพัฒนาพื้นที่ เศรษฐกิจพิเศษชายแดน รวมทั้งความเชื่อมโยงกับการพัฒนาคลัสเตอร์อุตสาหกรรมและบริการที่มี ศักยภาพ และโครงการพัฒนาท่าเรือน้ำลึกทวาย

๑๐) ยุทธศาสตร์ด้านการต่างประเทศ ประเทศเพื่อนบ้าน และภูมิภาค

กำหนดยุทธศาสตร์การต่างประเทศ ประเทศเพื่อนบ้าน ภูมิภาค ให้เกิดการประสานและ พัฒนาความร่วมมือกันระหว่างประเทศ ทั้งในเชิงรุกและรับอย่างสร้างสรรค์ โดยมุ่งเน้นการดูแลการดำเนินงาน ตามข้อผูกพันและพันธกรณีตลอดจนมาตรฐานต่างๆ ที่ไทย มีความเกี่ยวข้องในฐานะประเทศสมาชิก ทั้งใน เวทีระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับอนุภูมิภาค อาทิ การดำเนินงานเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) การประมง การค้ามนุษย์ และอื่นๆ ให้เข้าสู่มาตรฐานสากลและเป็นที่ยอมรับของประชาคมโลก เป็นต้น การเตรียมความพร้อมในการรองรับและดำเนินงานของประเทศไทย ภายหลังจากเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ (Post-ASEAN ๒๐๑๕) การปรับตัวและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เพื่อรองรับ

และสอดคล้องกับการดำเนินงานตามพันธกรณีของความร่วมมือระดับภูมิภาค อาทิ Regional Comprehensive Economic Partnerships (RCEP) เป็นต้น การเสริมสร้างความเชื่อมโยงกันระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคประเทศเพื่อนบ้านและภูมิภาค และการส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นฐานของการประกอบธุรกิจ การให้บริการทางการศึกษา การให้บริการด้านการเงิน การให้บริการด้านสุขภาพ การให้บริการด้านโลจิสติกส์และการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา รวมทั้งเป็นฐานความร่วมมือในเอเชีย

นโยบาย Thailand ๔.๐ เป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย หรือโมเดลพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาล ภายใต้การนำของ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่เข้ามาบริหารประเทศบนวิสัยทัศน์ที่ว่า “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” ที่มีภารกิจสำคัญในการขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ เพื่อปรับแก้จัดระบบ ปรับทิศทาง และสร้างหนทางพัฒนาประเทศให้เจริญ สามารถรับมือกับโอกาส และภัยคุกคามแบบใหม่ ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ในศตวรรษที่ ๒๑ ประเทศไทยในอดีตที่ผ่านมา มีการพัฒนาด้านเศรษฐกิจเป็นไปอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ยุคแรก ประเทศไทย ๑.๐ เน้นการเกษตรเป็นหลัก เช่น ผลิตและขาย พืชไร่ พืชสวน เป็นต้น ประเทศไทย ๒.๐ เน้นอุตสาหกรรมแต่เป็นอุตสาหกรรมเบา เช่น การผลิตและขายรองเท้า เครื่องหนัง เครื่องดื่ม ประเทศไทย ๓.๐ เป็นอุตสาหกรรมหนักและการส่งออก เช่น การผลิตและขาย ส่งออกเหล็กกล้า รถยนต์ ไทยในยุค ๑.๐ ๒.๐ และ ๓.๐ รายได้ประเทศยังอยู่ในระดับปานกลาง ต้องรีบพัฒนาเศรษฐกิจสร้างประเทศ จึงเป็นเหตุให้นำไปสู่ยุคที่สี่ ให้รหัสใหม่ว่า “ประเทศไทย ๔.๐” ให้เป็นเศรษฐกิจใหม่ (New Engines of Growth) มีรายได้สูงโดยวางเป้าหมายให้เกิดภายใน ๕-๖ ปีนี้ คล้าย ๆ กับการวางภาพอนาคตทางเศรษฐกิจที่ชัดเจนของประเทศที่พัฒนา เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ อินเดีย หรือประเทศเกาหลีใต้ที่วางโมเดลเศรษฐกิจในชื่อ “Creative Economy”

Thailand ๔.๐ เป็นความมุ่งมั่นของนายกรัฐมนตรีที่ต้องการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ “Value -Based Economy” หรือเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม โดยมีฐานคิดหลัก คือ เปลี่ยนจากการผลิตสินค้า โภคภัณฑ์ ไปสู่สินค้าเชิงนวัตกรรม เปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรมไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม และเปลี่ยนจากการเน้นภาคการผลิตสินค้าไปสู่การเน้นภาคบริการมากขึ้น ดังนั้น Thailand ๔.๐ จึงควรมีการเปลี่ยนวิธีการทำที่มีลักษณะสำคัญคือ เปลี่ยนจากการเกษตรแบบดั้งเดิมในปัจจุบันไปสู่การเกษตรสมัยใหม่ ที่เน้นการบริการจัดการและเทคโนโลยี (Smart Farming) โดยเกษตรกรต้องร่ำรวยขึ้น และเป็นเกษตรกรแบบผู้ประกอบการ (Entrepreneur) เปลี่ยนจาก Traditional SMEs หรือ SMEs ที่มีอยู่และรัฐต้องให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลาไปสู่การเป็น Smart Enterprises และ Startups บริษัทเกิดใหม่ที่มีศักยภาพสูง เปลี่ยนจาก Traditional Services ซึ่งมีการสร้างมูลค่าค่อนข้างต่ำไปสู่ High Value Services และเปลี่ยนจากแรงงานทักษะต่ำไปสู่แรงงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และทักษะสูง

Thailand ๔.๐ จะพัฒนาเรื่องใดบ้าง เพื่อให้เกิดผลจริงต้องมีการพัฒนาวิทยาการ ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และการวิจัยและพัฒนาแล้วต่อยอดในกลุ่มเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมเป้าหมาย ดังนี้

๑.กลุ่มอาหาร เกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ เช่น สร้างเส้นทางธุรกิจใหม่ (New Startups) ด้านเทคโนโลยีการเกษตร เทคโนโลยีอาหาร เป็นต้น

๒.กลุ่มสาธารณสุข สุขภาพ และเทคโนโลยีทางการแพทย์ เช่น พัฒนาเทคโนโลยีสุขภาพ เทคโนโลยีการแพทย์ สปา เป็นต้น

๓.กลุ่มเครื่องมือ อุปกรณ์อัจฉริยะ หุ่นยนต์ และระบบเครื่องกลที่ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ ควบคุม เช่น เทคโนโลยีหุ่นยนต์ เป็นต้น

๔.กลุ่มดิจิทัล เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมต่อและบังคับอุปกรณ์ต่าง ๆ ปัญญาประดิษฐ์ และเทคโนโลยีสมองกลฝังตัว เช่น เทคโนโลยีด้านการเงิน อุปกรณ์เชื่อมต่อออนไลน์โดยไม่ต้องใช้คน เทคโนโลยีการศึกษา e-market place, e-commert เป็นต้น

๕.กลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรม และบริการที่มีมูลค่าสูง เช่น เทคโนโลยี การออกแบบ ธุรกิจไลฟ์สไตล์ เทคโนโลยีการท่องเที่ยว การเพิ่มประสิทธิภาพการบริการ เป็นต้น

การพัฒนาประเทศไทยได้ Thailand ๔.๐ เป็นอีกนโยบายหนึ่งที่เป็นการวางรากฐานการพัฒนาประเทศในระยะยาว เป็นจุดเริ่มต้นในการขับเคลื่อนไปสู่การเป็นประเทศที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ตามวิสัยทัศน์รัฐบาลเป็นรูปแบบที่มีการผลักดันการปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจ การปฏิรูปการวิจัยและการพัฒนา และการปฏิรูปการศึกษาไปพร้อม ๆ กัน เป็นการผนึกกำลังของทุกภาคส่วนภายใต้แนวคิด ประชากรที่ฝึกกำลังกับเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจ การวิจัยพัฒนาและบุคลากรทั้งในและระดับโลก ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถนำนวัตกรรมต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่ออำนวยความสะดวก รวดเร็ว และสามารถนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการติดต่อสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๓ แผนพัฒนาภาค / แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด / แผนพัฒนาจังหวัด

แผนพัฒนาภาค

๑. เสริมสร้างสภาพแวดล้อมของภาคเหนือให้เอื้ออำนวยต่อการผลิต การค้า และการลงทุน เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจในภูมิภาค กลุ่มประเทศอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง (GMS) กลุ่มเอเชียใต้ และตลาดเสรีทางการค้าระหว่างประเทศ
๒. พัฒนาปัจจัยการผลิต และคุณภาพสินค้าทางการเกษตร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และสร้างความมั่นคงให้ภาคเกษตรกรรม
๓. สนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรม บริการ ภายใต้แนวคิด การพัฒนาเศรษฐกิจ สร้างสรรค์ที่ภาคเหนือ มีศักยภาพสูง และยกระดับคุณภาพการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวหลักให้ยั่งยืนและเท่าทันกระแสตลาดสากล
๔. สนับสนุนการจัดการพื้นที่เมืองและชุมชน มุ่งสู่การเป็นเมืองที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างสมดุล และยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีของคนในภาค
๕. พัฒนาคนและสังคมให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้
๖. เสริมสร้างความมั่นคงทางสังคม เพื่อการเข้าถึงบริการทางสังคมอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม
๗. บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เน้นการอนุรักษ์ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์ในภาคการผลิต ทั้งภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพและสมดุล รวมทั้งเตรียมการป้องกัน และบรรเทาผลกระทบจากภัยธรรมชาติ

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ (พ.ศ.๒๕๕๗ - ๒๕๖๐)(เชียงราย-พะเยา-แพร่-น่าน)

วิสัยทัศน์ (Vision) : ประตูกการค้าสู่สากล โดดเด่นวัฒนธรรมล้านนา ดิน น้ำ ป่า สมบูรณ์
ประชาชนอยู่ดีมีสุข

พันธกิจ (Mission) :

๑. ส่งเสริมพัฒนาเศรษฐกิจ การค้าการลงทุน การท่องเที่ยว และโลจิสติกส์เชื่อมโยง
สู่สากล ให้มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น
๒. ส่งเสริมพัฒนาการและสร้างความเข้มแข็งให้ภาคเกษตรกร อุตสาหกรรม เพื่อ
เพิ่มพูนมูลค่า
๓. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม อารยธรรมแห่งล้านนา
ตระวันออกดำรงไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์และเป็นอัตลักษณ์
๔. อนุรักษ์ พัฒนา และส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมให้มีความสมบูรณ์ ดำรงฐานทรัพยากรธรรมชาติและการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี

จุดยืนทางยุทธศาสตร์ :

“ประตูกการค้าสู่สากลบนพื้นฐานทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์”

เป้าประสงค์หลัก (Goal)

๑. เป็นศูนย์กลางการค้า การลงทุน และโลจิสติกส์เชื่อมโยงกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง
(GMS)
๒. เพิ่มรายได้จากการส่งออกสินค้าไปยังประเทศ GMS, AC และประเทศอื่นๆ เพิ่มขึ้น
๓. เพิ่มผลิตภาพและคุณค่าของสินค้าเกษตร และอุตสาหกรรมนำสินค้าเกษตร และอุตสาหกรรมสู่
ตลาดโลก
๔. พัฒนาการท่องเที่ยวเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และคุณค่าสินค้าและบริการเน้นฐานเศรษฐกิจที่ยั่งยืน
เพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มรายได้
๕. รักษาความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติสร้างภาคีในการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ
สิ่งแวดล้อมความหลากหลายทางชีวภาพยกระดับการบริหาร จัดการทรัพยากรธรรมชาติให้เกิด
ความยั่งยืนและเตรียมพร้อมรับอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง และกรอบความร่วมมือประชาคมอาเซียน

ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด (Strategic Issues)

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ เสริมสร้างสภาพแวดล้อมในพัฒนาการค้าการลงทุนและโลจิสติกส์ เชื่อม
อนุภูมิภาคแม่น้ำโขงและเตรียมพร้อมรับความร่วมมือประชาคมอาเซียน

แนวทางการพัฒนา

- ๑) เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยการกระตุ้น การลงทุนภายในจังหวัด
วิจัย พัฒนา และจัดกิจกรรมส่งเสริมการค้า การลงทุนกับกลุ่มจังหวัดอื่น
ภายในประเทศและเพื่อนบ้าน
- ๒) ส่งเสริมการค้า การลงทุน โดยพัฒนาและส่งเสริมผู้ประกอบการและพัฒนา
ธุรกิจ SMEs
- ๓) พัฒนาระบบโลจิสติกส์ รองรับการค้าเชื่อมโยง NSEC ตามกรอบความร่วมมือ
GMS โดยจัดตั้งศูนย์บริหารจัดการ Logistics และ Supply Chain ผลักดัน

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาระบบฐานข้อมูล วิจัย พัฒนา ผลิตภัณฑ์ด้าน Logistics ทุกระดับ และจัดการความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพ

แนวทางการพัฒนา

- ๑) เพิ่มผลิตภาพและคุณภาพการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร โดยเน้นความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะสิ่งที่มีศักยภาพทางการตลาด ลดต้นทุนการผลิต โดยใช้หลักการผลิตปริมาณมาก ปรับปรุงคุณภาพการผลิต เพื่อเพิ่มมูลค่า พัฒนากลุ่มธุรกิจและผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเกษตร
- ๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี การสร้างนวัตกรรม และมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์และอุตสาหกรรมแปรรูปเกษตร
- ๓.) สร้างความเข้มแข็งต่อเกษตรกร องค์กรเกษตรและผู้ประกอบการ อุตสาหกรรม โดยการสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน เครือข่ายการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีเกษตรในพื้นที่ และสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มธุรกิจและผู้ประกอบการตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ๓) ส่งเสริมการบริหารจัดการการตลาดสินค้าเกษตร โดยการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการตลาดแก่กลุ่มผู้ผลิตสินค้าเกษตร รวมทั้งสร้างช่องทางการจัดจำหน่ายเฉพาะกลุ่ม (Niche Product)

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาและสนับสนุนการยกระดับการพัฒนาสังคม การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ วัฒนธรรมและสุขภาพ เพื่อเป็นฐานการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

- ๑) ส่งเสริมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพแก่ประชาชนทุกวัย สถาบันครอบครัว และชุมชนในการดูแลป้องกันปัญหาสุขภาพอนามัย พัฒนาบุคลากรและโอกาสทางการศึกษา เตรียมความพร้อมใน การปรับตัวสู่สังคมผู้สูงอายุ ตลอดจนส่งเสริมบทบาทและความสัมพันธ์ที่ดีของสถาบันครอบครัวและชุมชน
- ๒) พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และเชิงสุขภาพ โดยปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวเดิม พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ วิจัยและพัฒนาเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวต่อเนื่องจังหวัดในกลุ่ม และส่งเสริมความร่วมมือในลักษณะโครงข่ายการท่องเที่ยว กับประเทศในกลุ่ม GMS
- ๓) พัฒนามาตรฐานการบริการและบุคลากรการท่องเที่ยว โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม ตลอดจนพัฒนาการประชาสัมพันธ์และการตลาดการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ดำรงฐานทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์และบริหารจัดการ สิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนสู่การเป็นกลุ่มจังหวัดสีเขียว

แนวทางการพัฒนา

- ๑) พัฒนาคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพ และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการ
จัดทำฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพระดับท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ใน
การศึกษาเรียนรู้ และพัฒนานวัตกรรมทรัพยากรชีวภาพ
- ๒) รักษาฐานทรัพยากรธรรมชาติและความสมดุลของระบบนิเวศน์ โดยการแก้ไข
ปัญหาการบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติ การปลูกป่า ปลูกหญ้าแฝก เพื่อ
ฟื้นฟูที่ต้นน้ำและป่าชุมชน การจัดทำ Food Bank การทำฝายต้นน้ำแบบ
ผสมผสานและฝายกึ่งถาวร การป้องกันไฟป่ารวมทั้งการส่งเสริมอาชีพในชุมชน
ในพื้นที่ป่าตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ขยาย
โอกาส และความเป็นอยู่ที่ดีอย่างยิ่ง
- ๓) พัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติโดยใช้
เทคโนโลยี GIS ในการจัดทำฐานข้อมูลและนำไปใช้
- ๔.) สร้างภาคีและส่งเสริมชุมชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม โดยการปลูกจิตสำนึกและสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมทุก
ระดับ ตลอดจนการสร้างความรู้ ความเข้าใจและ บูรณาการหน่วยงานที่
เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการภัยธรรมชาติและสาธารณภัย เพื่อลดความ
สูญเสียให้น้อยลง

(๒) แผนพัฒนาจังหวัดพะเยา (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔)

วิสัยทัศน์

“แหล่งผลิตเกษตรปลอดภัย สังคมเข้มแข็งภายใต้การเป็นประชาคมอาเซียน”

จังหวัดพะเยาจะเป็นแหล่งการผลิตโดยหลักการเกษตรที่เหมาะสม มีมาตรฐานความ
ปลอดภัย และผลผลิตทางการเกษตรเพื่อการส่งออกที่ก่อให้เกิดรายได้ที่สูงขึ้น ภายใต้การเชื่อมโยงศักยภาพ
ด้านการค้า การลงทุน การท่องเที่ยวโดยชุมชนในเชิงพาณิชย์ ความมั่นคงภายในและตามแนวชายแดน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และสังคมที่เข้มแข็ง ภายใต้การเป็นประชาคมอาเซียน

พันธกิจ

๑. พัฒนาผลผลิตเกษตรปลอดภัยในพื้นที่เป้าหมายเดิม และขยายในพื้นที่เป้าหมายใหม่
๒. เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน สร้างความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน และขยาย
มูลค่าการค้าชายแดน
๓. ส่งเสริมและพัฒนาการเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เรียนรู้วิถีชุมชนในแนวทางเศรษฐกิจ
สร้างสรรค์
๔. ส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักถึงอัตลักษณ์และมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคง ชุมชน
เข้มแข็งและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพิ่มทักษะ และสมรรถนะของการ
อยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม

๕. ส่งเสริมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมแบบมีส่วนร่วม
๖. ส่งเสริมความมั่นคงภายในและตามแนวชายแดน

เป้าประสงค์รวม

จังหวัดมีพื้นที่เกษตรปลอดภัย มีช่องทางการตลาด ผลผลิตเกษตรปลอดภัยมีการขยายตัว ประชาชนมีรายได้ มีความเป็นอยู่ที่ดี มีมูลค่า การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว การค้าชายแดน มีความมั่นคง ปลอดภัย ชุมชนเข้มแข็งมากขึ้น มีทรัพยากรธรรมชาติที่ยั่งยืน ภายใต้การอยู่ร่วมกันเป็นประชาคมอาเซียน

ประเด็นยุทธศาสตร์จังหวัดพะเยา

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมการเกษตรปลอดภัย และการค้า การลงทุน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

กลยุทธ์

๑. พัฒนาการเกษตรสู่ระบบเกษตรปลอดภัยและอินทรีย์
๒. ขับเคลื่อนและขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
๓. พัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรและผู้ประกอบการเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
๔. พัฒนาการค้า การลงทุน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ส่งเสริมและพัฒนากองท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เรียนรู้วิถีชุมชนในแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์

กลยุทธ์

๑. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสินค้าและบริการ
๒. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก
๓. การพัฒนามาตรฐานและบุคลากร
๔. การบริหารจัดการ
๕. การประชาสัมพันธ์และการตลาด

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาเมืองและโครงสร้างพื้นฐาน และระบบโลจิสติกส์

กลยุทธ์

๑. พัฒนาเมือง
๒. พัฒนาระบบสาธารณูปโภค
๓. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ สร้างคุณค่าและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

กลยุทธ์

๑. พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกกลุ่มวัย
๒. สร้างสังคมเอื้ออาทรภายใต้อัตลักษณ์คุณค่าทางประวัติศาสตร์วัฒนธรรมและอาเซียน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์

๑. ส่งเสริมการอนุรักษ์ฟื้นฟูและเพิ่มพื้นที่สีเขียวสร้างความสมบูรณ์ในทุกพื้นที่
๒. ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรดินและน้ำ
๓. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแบบมีส่วนร่วม

ร่วม

๔. ส่งเสริมให้คนอยู่ร่วมกับป่าอย่างยั่งยืน
๕. ส่งเสริมสนับสนุนการอนุรักษ์พลังงานและการใช้พลังงานทดแทน

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ส่งเสริมความมั่นคงภายในและตามแนวชายแดน

กลยุทธ์

๑. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพิทักษ์ รักษาสถาบันหลักของชาติ
๒. ป้องกัน ปราบปราม และบำบัดยาเสพติดภายใต้กลไกประชารัฐ
๓. พัฒนากลไกอำนวยความสะดวกที่เป็นธรรมที่มีประสิทธิภาพ
๔. เพิ่มศักยภาพด้านความมั่นคงภายในและตามแนวชายแดนของจังหวัด

**๑.๔ ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดพะเยา
(พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐)**

วิสัยทัศน์

“เมืองนาอยู่ ชุมชนเข้มแข็ง ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี”

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาสาธารณสุขและการกีฬา

แนวทางการพัฒนา

- ๑.๑ ส่งเสริมการดำเนินงานด้านสาธารณสุขมูลฐาน และเสริมสร้างสุขภาวะที่ดีให้กับประชาชน ตลอดจนการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่จำเป็นในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-๑๙) เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีสุขภาพที่ดี
- ๑.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนในให้มีสถานที่สำหรับการออกกำลังกายและแข่งขันกีฬา
- ๑.๓ ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและนันทนาการ
- ๑.๔ ส่งเสริมการจัดให้มีสวนสาธารณะหรือสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- ๑.๕ ส่งเสริมและสนับสนุนการกีฬาทุกชนิด ตลอดจนสนับสนุนการจัดการแข่งขันกีฬาในทุก
ระดับ
- ๑.๖ เสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในการช่วยเหลือด้านสาธารณสุขพื้นฐานในชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนา

- ๒.๑ ส่งเสริมให้ประชาชนนอมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต
- ๒.๒ ส่งเสริมการพัฒนาและปรับปรุงภูมิทัศน์แหล่งท่องเที่ยวให้สวยงาม และประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น ตลอดจนจัดให้มีระบบข้อมูลเพื่อการจัดการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ
- ๒.๓ พัฒนาและส่งเสริมอาชีพ ให้แก่ เยาวชน ประชาชน ผู้สูงอายุ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มอาชีพ และกลุ่ม องค์กรต่าง ๆ ตลอดจนผู้ด้อยโอกาส เพื่อให้มีความรู้ในการประกอบอาชีพและเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัวมากขึ้น
- ๒.๔ ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วัฒนธรรม และ การพัฒนาการบริการและการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ

๒.๕ ส่งเสริมการเกษตรผสมผสานและเกษตรอินทรีย์ เพื่อให้ผลผลิตทางการเกษตรปลอดภัยจากสารพิษ

๒.๖ ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) งานฝีมือ และหัตถกรรม ให้เป็นสินค้าที่มีคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

แนวทางการพัฒนา

๓.๑ พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค - บริโภค และการเกษตรอย่างพอเพียงและทั่วถึงเป็นระบบลุ่มน้ำพรอมจัดทำแผนที่น้ำอย่างครอบคลุมทุกพื้นที่

๓.๒ สนับสนุนและช่วยเหลือผู้ประกอบการรายเล็กและขาดแคลนน้ำ

๓.๓ ส่งเสริมให้มีระบบการคมนาคม และการขนส่งที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ได้มาตรฐาน เพื่อให้การคมนาคมและการขนส่งสินค้ามีความสะดวกรวดเร็ว และกระจายความเจริญไปทุกพื้นที่

๓.๔ สนับสนุนด้านเทคนิค วิชาการ เครื่องมือ เครื่องจักรกลและบุคลากรในการพัฒนา และแก้ไขปัญหาโครงสร้างพื้นฐานให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานอื่น ๆ

๓.๕ ส่งเสริมการวางผังการใช้ที่ดินให้เป็นระบบ และการจัดการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม โดยการสนับสนุนให้มีการจัดทำผังเมืองรวม เพื่อวางแนวทางการพัฒนาเมืองและชุมชนให้มีระเบียบรองรับการขยายตัวของชุมชนในอนาคต

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาสังคม การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

แนวทางการพัฒนา

๔.๑ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส หรือศูนย์สามวัย ครอบคลุมทุกตำบลและการจัดสวัสดิการสังคมต่าง ๆ เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๔.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา เพื่อเพิ่มโอกาสการเรียนรู้อย่างทั่วถึงอย่างต่อเนื่องทั้งในและนอกระบบ

๔.๓ ส่งเสริมการอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลป จารีตประเพณี ขนบธรรมเนียมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่สืบต่อไป

๔.๔ การทำนุบำรุงศาสนาและส่งเสริมวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น

๔.๕ สนับสนุนและส่งเสริมงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ลดอาชญากรรม และเยาวชนในกลุ่มเสี่ยง และการแก้ไขปัญหาสังคมในด้านต่าง ๆ

๔.๖ สนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๔.๗ สนับสนุนการป้องกันปัญหาอาชญากรรมและการจราจร เพื่อสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนา

๕.๑ ส่งเสริมการสร้างจิตสำนึกของประชาชน เด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๕.๒ ส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่าง ๆ ที่มีผลต่อสุขภาพอนามัยและคุณภาพชีวิตของ ประชาชน

๕.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนการแก้ไขปัญหาน้ำเน่าเสีย

๕.๔ ส่งเสริมการดูแลและบำรุงรักษาป่าไม้ ที่ดิน โดยการปลูกป่าทดแทนและรักษาสภาพแวดล้อมของแหล่งต้นน้ำลำธาร

๕.๕ ส่งเสริมการประหยัดพลังงานและการรณรงค์แก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อน

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ พัฒนาการเมืองการบริหาร

แนวทางการพัฒนา

๖.๑ ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการเพื่อให้องค์กรมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และประชาชนได้ประโยชน์สูงสุด

๖.๒ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนในการบริหารงาน การตรวจสอบ ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานและการป้องกันการทุจริต

๖.๓ เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ตลอดจนส่งเสริมการจัดให้มีสถานที่สำหรับประชุม อบรมและจัดกิจกรรมต่าง ๆ

๖.๔ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น กลุ่มองค์กรต่าง ๆ ในการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อให้เกิดเป็นเครือข่ายความร่วมมือ ตลอดจนประสานการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

๖.๕ พัฒนาบุคลากรใหม่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

๖.๖ เสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย สิทธิ และหน้าที่ของพลเมืองและการเลือกตั้ง เพื่อให้การพัฒนาท้องถิ่นเป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชน

๖.๗ การรณรงค์ปกป้องสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ตลอดจนการเสริมสร้างความสามัคคี

๖.๘ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง

๒. ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๑ วิสัยทัศน์การพัฒนาท้องถิ่น

“ ประชาชนมีอาชีพมั่นคง ส่งเสริมสุขภาพและการศึกษา พัฒนาสิ่งแวดล้อม ”

๒.๒ ยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านสาง มีทั้งหมด ๖ ด้าน ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ด้าน พัฒนาสาธารณสุขและการกีฬา

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านพัฒนาเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ด้านพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านพัฒนาสังคม การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ด้านพัฒนาการเมืองการบริหาร

๒.๓ เป้าประสงค์

๑. ประชาชนมีรายได้พอเพียง มีคุณภาพชีวิตที่ดี
๒. มีระบบสาธารณสุขปโภคขั้นพื้นฐานเพียงพอและทั่วถึง
๓. หมู่บ้าน คิดเป็น ทำเป็น สามารถแก้ปัญหาของตนเอง โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนได้อย่างยั่งยืน
๔. ประชาชนตระหนัก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๕. การเมืองโปร่งใส สังคมอยู่เย็นเป็นสุข มั่นคง ปลอดภัย ท้องถิ่นเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้

๒.๔ ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายการพัฒนา (KPI / Targets)

๑. ร้อยละของรายได้ประชากร เฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓๐,๐๐๐ บาท ต่อหัวต่อคนต่อปี (ค่าเป้าหมาย : ระดับ ๕)
๒. ระดับความสำเร็จของการแก้ไขปัญหาสังคมและพัฒนาคุณภาพชีวิต (ค่าเป้าหมาย : ระดับ ๕)
๓. ระดับความสำเร็จของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ค่าเป้าหมาย : ระดับ ๕)
๔. ระดับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน (ค่าเป้าหมาย : ระดับ ๕)
๕. ระดับความสำเร็จของการมีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ และร่วมตรวจสอบจากประชาชน (ค่าเป้าหมาย : ระดับ ๘๐)
๖. ระดับความพึงพอใจของประชาชนในการรับบริการจากเทศบาลตำบลบ้านสา (ค่าเป้าหมาย : ระดับ ๘๐)

๒.๕ กลยุทธ์

- ๑) พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณสุขปโภค และสาธารณูปการต่างๆ ให้เพียงพอ และทั่วถึง ครอบคลุมทุกพื้นที่
- ๒) ส่งเสริมและพัฒนาระบบการศึกษา บุคลากรด้านการศึกษา ครูผู้ดูแลเด็กอนุบาลและปฐมวัย เด็ก นักเรียน ให้มีทักษะและผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน
- ๓) ส่งเสริมสังคมให้มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้ พัฒนาบทบาทของผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม) พัฒนาบทบาทและคุณภาพชีวิตของเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส ประชาชน และคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- ๔) ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ตามแนวนโยบายของรัฐ
- ๖) ส่งเสริมสุขภาพและอนามัยของประชาชนในทุกๆระดับ กีฬา และนันทนาการ ให้มีสุขภาพแข็งแรงทั้งทางร่างกายและจิตใจ
- ๗) พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และน้ำเพื่อการเกษตร พัฒนาขุดลอก คูคลองต่างๆ ให้มีแหล่งน้ำที่สะอาด ปลอดภัยพิช
- ๘) พัฒนาพื้นที่ ส่งเสริมและสนับสนุน อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไป ตลอดถึงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

๙) เพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ตามหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ธรรมาภิบาล) ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานยุคใหม่ พัฒนาและส่งเสริมระบบการให้บริการที่ดีแก่ประชาชน และนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงานภายในองค์กร

๑๐) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมที่ดี พัฒนาบุคลากรในสังกัดให้ได้รับการศึกษาอบรม เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรในการปฏิบัติงาน

๑๑) ส่งเสริมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จากอุบัติเหตุ อุบัติภัย อาชญากรรม และเตรียมความพร้อมในการการช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย ธรรมชาติต่างๆ

๑๒) พัฒนาพื้นที่ฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน พื้นที่แหล่งน้ำ ลำน้ำคูคลอง และป่าไม้ให้มีความอุดมสมบูรณ์ สร้างจิตสำนึกเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของชุมชน บริหารจัดการระบบกำจัดขยะแบบครบวงจร และจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

๑๓) พัฒนา ส่งเสริม และสนับสนุนการสร้างงานสร้างรายได้ ส่งเสริมระบบเศรษฐกิจแบบพึ่งพาตนเองตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๗ จุดยืนทางยุทธศาสตร์ (Positioning)

การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เป็นการดำเนินการภายใต้สถานการณ์และความเสี่ยงซึ่งเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในจังหวัดและภายในประเทศ โดยเฉพาะความเคลื่อนไหวทางการเมืองในระดับประเทศ ที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID ๑๙) ที่มีการระบาดในระดับโลก และในประเทศที่เป็นไปอย่างรวดเร็วและรุนแรงและส่งผลกระทบต่อเขตเทศบาล ทิศทางการบริหารจัดการตำบลบ้านสูง มุ่งเน้นหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงเป็นการใช้จุดแข็ง และศักยภาพ ที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตำบล เพื่อสร้างความเข้มแข็งของท้องถิ่น สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณสุขปโภค การพัฒนาด้านคุณภาพชีวิต สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ภายในตำบลบ้านสูง เพื่อเป็นฐานรากในการพัฒนาเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ขณะเดียวกัน จำเป็นต้องปรับตัวในการเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจในระดับจังหวัด ภูมิภาคและระดับประเทศ การเตรียมความพร้อมด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบการคมนาคมขนส่ง ที่สะดวกต่อการเดินทางและโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการขยายฐานการผลิต อาทิ ไฟฟ้า และประปา การพัฒนาเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่น การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน การพัฒนาคุณภาพชีวิต เตรียมรับมือผลกระทบจากปัญหาสังคมและปัญหาด้านสาธารณสุขโรคระบาดต่างๆ ที่อาจจะเกิดจากการเคลื่อนย้าย แรงงานและนักท่องเที่ยวโดยเสรี ความขัดแย้งทางสังคมและเชื้อชาติ การเฝ้าระวังปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด การค้ามนุษย์ จะต้องจัดสวัสดิการสังคมสำหรับเด็กกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มผู้ด้อยโอกาสอย่างมีคุณภาพและทั่วถึง การจัดการด้านการศึกษา เน้นการพัฒนามาตรฐาน ด้านการศึกษา ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและภาษาเพื่อนบ้านในภูมิภาคอาเซียน การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อสร้างความเข้าใจหลักความพอประมาณ การมี

ภูมิคุ้มกัน มีเหตุผล และเงื่อนไขมีความรู้ การมีคุณธรรม และความ มีเหตุผลในการดำเนินชีวิต และขับเคลื่อนนโยบายของผู้บริหาร และมุ่งเน้นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล การนำเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มรายได้และลดรายจ่ายแก่ครัวเรือน การมีส่วนร่วมของท้องถิ่น การพึ่งพาตนเอง พัฒนานวัตกรรมและคุณภาพชีวิต ผ่านกระบวนการจัดทำแผนชุมชน สร้างแผนชุมชนที่มีคุณภาพเป็นชุมชนเข้มแข็ง การเสริมสร้างองค์ความรู้ การพัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ให้เป็นพลังขับเคลื่อน การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของตำบล นอกจากนี้ยังจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการองค์กร เพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคม ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการบริหารราชการ เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนและเป็นไป ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี รวมทั้งการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบ การบริหารงานขององค์กร ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงทรัพยากรอย่างมีส่วนร่วม ควบคู่กับการปลูกจิตสำนึก ค่านิยมประชาธิปไตย และธรรมาภิบาลแก่ประชาชนทุกกลุ่ม และสร้างความมั่นใจว่าการพัฒนาจะเป็นไปในแนวทางที่ยั่งยืนและสร้างความสุขให้กับประชาชนในท้องถิ่น ทุกภาคส่วนต้องพิจารณาการเปลี่ยนแปลง ทั้งภายในและภายนอกตำบลอย่างรอบคอบ

เทศบาลตำบลบ้านสาง มีจุดเด่นคือเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ลาดเชิงเขาจากทิศตะวันตก และมีพื้นที่ติดบริเวณกว๊านพะเยาฝั่งตะวันตก กว๊านพะเยาเป็นทะเลสาบน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดของภาคเหนือตอนบน มีทัศนียภาพที่มีความสวยงาม เป็นแหล่งน้ำธรรมชาติที่อยู่ใจกลางเมืองพะเยา และเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลาชนิดต่างๆ มีทัศนียภาพโดยรอบเหมาะสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจในยามเย็น และการชมพระอาทิตย์ตก ริมกว๊านพะเยา เป็นภาพที่สวยงามเป็นที่ประทับใจแก่ผู้พบเห็นและมาเยือนกว๊านพะเยา เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สร้างชื่อเสียงของจังหวัด และเป็นที่ยุ้จักแพร่หลายของนักท่องเที่ยวที่มาเยือนจังหวัดพะเยา ตำบลบ้านสาง มีทำเลที่เหมาะสมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้บริเวณริมกว๊านพะเยา ยังมีสวนสาธารณะซึ่งเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณรอบกว๊านพะเยา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำการประมงและการแปรรูปผลผลิตจากปลา เช่น ปลาต้ม ปลาแจ่ว นอกจากนี้ยังได้ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เช่น การดูปลา การชมดอกบัวบาน และส่งเสริมการออกกำลังกาย เช่น การเดิน วิ่ง การขี่จักรยาน และกิจกรรมนันทนาการอื่นๆ และมีพื้นที่เหมาะสำหรับทำการเกษตร เช่น ทำนาทำสวน นอกจากนี้ภายในพื้นที่ตำบลบ้านสาง ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติอื่นๆ เช่น น้ำตกผาเกล็ดนาค การส่งเสริมผลิตภัณฑ์สินค้าโอท็อปของตำบล ได้แก่ ปลาต้ม ผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา สามารถสร้างงานสร้างรายได้แก่ประชาชนในท้องถิ่น และผลิตสินค้าไปจำหน่ายสู่ตลาดภายนอก และในอนาคตการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทย จะเป็นโอกาสที่จะทำให้ตำบลบ้านสาง สามารถพัฒนาสินค้าโอท็อปให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน และการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนได้จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น สภาพพื้นที่ตำบลบ้านสาง มีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ มีสิ่งแวดล้อมที่สวยงาม น่าอยู่ และศักยภาพของเทศบาลตำบลบ้านสาง ตลอดจนความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ที่เกี่ยวข้อง ในด้านการท่องเที่ยว การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ภาคประชาชน ส่วนราชการ องค์กรภาครัฐ หน่วยงานเอกชน กลุ่มองค์กรต่างๆ จึงกำหนด จุดยืนทางยุทธศาสตร์ (Positioning) ของเทศบาลตำบลบ้านสาง คือ “ เป็นเทศบาลที่เน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น เพื่อเป็นสินค้าโอท็อปที่มีคุณภาพ และมาตรฐานสากล อนุรักษ์ พัฒนาและส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ”

๒.๘ ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ในภาพรวม

จากประเด็นความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัดพะเยา ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดพะเยา ยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลบ้านสา จะเห็นได้ว่า มีความเชื่อมโยงกันอย่างชัดเจน ในการนำมาเป็นแนวทางกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ชัดเจน จะเป็นการเตรียมการพัฒนา เป็นการนำภูมิคุ้มกันที่มีอยู่พร้อมทั้ง เร่งสร้างภูมิคุ้มกันใหม่ในท้องถิ่นให้เข้มแข็งขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของชุมชน ให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการสภาวการณ์เปลี่ยนแปลง ได้อย่างเหมาะสม โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน สังคม เศรษฐกิจ ภายในชุมชนให้มีคุณภาพ ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ภายในชุมชนอย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ ด้วยฐานความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ บนพื้นฐานการผลิต และการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๓. การวิเคราะห์เพื่อพัฒนาท้องถิ่น

๓.๑ การวิเคราะห์กรอบการจัดทำยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ของเทศบาลตำบลบ้านสา ได้ใช้การวิเคราะห์ศักยภาพ เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการพัฒนา และศักยภาพการพัฒนาท้องถิ่นในปัจจุบัน และโอกาสการพัฒนาในอนาคตของท้องถิ่นด้วยเทคนิค SWOT Analysis เป็นการประเมินโดยวิเคราะห์ถึงโอกาส และภาวะคุกคามหรือข้อจำกัด อันเป็นสภาวะแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อการพัฒนาต่างๆ ของท้องถิ่น รวมทั้งการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของท้องถิ่น อันเป็นสภาวะแวดล้อมภายในของท้องถิ่น ซึ่งทั้งหมดเป็นการประเมินสถานภาพของท้องถิ่นในปัจจุบัน โดยเป็นการตอบคำถามว่า “ปัจจุบันท้องถิ่น มีสถานภาพการพัฒนาอยู่จุดไหน” สำหรับใช้เป็นประโยชน์ในการกำหนดการดำเนินงานในอนาคตต่อไป ทั้งนี้โดยใช้เทคนิค SWOT analysis การพิจารณาถึงปัจจัยภายใน ได้แก่ จุดแข็ง (Strength - S) จุดอ่อน (Weak - W) และปัจจัยภายนอก ได้แก่ โอกาส(Opportunity - O) และอุปสรรค (Threat - T) เป็นเครื่องมือ จากการวิเคราะห์และประมวลผลการทำประชาคมหมู่บ้าน เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น พร้อมทั้งได้มีการประเมินถึงปัจจัยด้านต่างๆ ที่เป็นทั้งปัจจัยเอื้อหรือปัจจัยสนับสนุนจากภายในและภายนอก และปัจจัยที่ไม่เอื้อจากภายในและภายนอก สามารถนำมาสรุปผลการวิเคราะห์โดยใช้เทคนิค SWOT ANALYSIS ซึ่งทำให้สามารถตระหนักถึงจุดแข็ง จุดอ่อน อุปสรรค และโอกาส ตามประเด็นการพัฒนา ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

๑) ด้านเศรษฐกิจ

จุดแข็ง

๑. ตำบลบ้านสา มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม มีสภาพภูมิประเทศ และภูมิอากาศที่เอื้อต่อการทำการเกษตร ดินมีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะสำหรับการปลูกข้าวที่สำคัญ และสามารถส่งเสริมการพัฒนาด้านการเกษตรได้ดี
๒. มีการคมนาคมขนส่งที่สะดวก มีถนนสายหลักแม่น้ำเรือ - แม่ใจ เหมาะสำหรับการสัญจรไปมาเชื่อมต่อระหว่างตำบล และการขนส่งสินค้าทางการเกษตร และมีพื้นที่ติดกว๊านพะเยา

ฝั่งตะวันตก ประชาชนมีรายได้จากการประกอบอาชีพประมงพื้นบ้าน และสามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ต่อไป

จุดอ่อน

๑. ขาดการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและยั่งยืนในการผลิตสินค้าบริการ
๒. ขาดแหล่งกักเก็บน้ำเพื่อการเกษตร ทำให้ขาดแคลนน้ำในการเกษตรในฤดูแล้ง
๓. ขาดตลาดรองรับผลผลิตทางการเกษตร การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร การบริหารจัดการ ต้นทุนการผลิตสูงราคาผลผลิตตกต่ำ มีการใช้สารเคมีในการปลูกพืชไร่และพืชสวน
๔. ปัญหาหนี้สินของเกษตรกร

โอกาส

๑. รัฐบาลมีนโยบายและสนับสนุนการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โครงการอินเทอร์เน็ตตำบล โครงการธนาคารประชาชน โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (Otop) โครงการประชารัฐ โครงการกองทุนพัฒนาชุมชน เป็นต้น
๒. ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดพะเยา เน้นการส่งเสริมการเกษตรปลอดภัย และการค้า การลงทุน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน สร้างคุณค่าและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

ข้อจำกัดและอุปสรรค

๑. ราคาสินค้าทางการเกษตรตกต่ำ ภัยทางธรรมชาติเกิดขึ้นบ่อยครั้ง และสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจในระดับประเทศ ภูมิภาคส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น

๒) ด้านสังคม

จุดแข็ง

๑. ทุกองค์กรตั้งแต่ส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชนในพื้นที่มีความตื่นตัวต่อพิษภัยของยาเสพติดเป็นอย่างมาก
๒. มีการรวมกลุ่มองค์กรต่างๆ เช่นกลุ่มสตรี กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มอปพร.กลุ่มอสม. คณะกรรมการหมู่บ้าน ฯลฯ

จุดอ่อน

๑. การดำเนินการปราบปรามยาเสพติดยังมีการแพร่ระบาดของปัญหายาเสพติด ที่เข้าถึงในทุกหมู่บ้าน ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดพฤติกรรมเสี่ยง
๒. ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิต หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีศักยภาพ แต่ยังไม่สามารถบูรณาการทำงานร่วมกันได้เท่าที่ควร

โอกาส

๑. นโยบายของรัฐบาล จังหวัด และอำเภอมีนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างจริงจัง ซึ่งเป็นวาระแห่งชาติ และเร่งรัดให้ทุกส่วนของราชการร่วมช่วยกันแก้ไขปัญหายา

ข้อจำกัดและอุปสรรค

๑. เจ้าหน้าที่ของรัฐบางส่วน และผู้มีอิทธิพล เข้าไปมีส่วนร่วมในขบวนการค้ายาเสพติด ทำให้ยากต่อการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ยังมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ
๒. กระแสโลกาภิวัตน์ เทคโนโลยี และการสื่อสาร ก่อให้เกิดความเสื่อมถอยทางคุณธรรมและจริยธรรม

๓.) ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

จุดแข็ง

๑. นโยบายสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการติดตามประเมินผลทุกระดับทั้งผู้เรียนและครูสอน
๒. ผู้นำทางศาสนาเข้ามามีบทบาทมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมมากขึ้น มีการพัฒนาด้านการศาสนา ประเพณี และศิลปวัฒนธรรม

จุดอ่อน

๑. กลุ่มประชาชนบางกลุ่มยังขาดคุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรม ในการดำเนินชีวิต
๒. ประชาชนมีค่านิยมที่เน้นบริโภคนิยม โดยยึดติดกับวัตถุ สิ่งของ และการบริโภค ทำลายวิถีชีวิตดั้งเดิมของประชาชน

โอกาส

๑. กฎหมายรัฐธรรมนูญกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
๓. เทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่ สื่อต่างๆ โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต ระบบสารสนเทศ มีความก้าวหน้าในการติดต่อสื่อสารที่สะดวก รวดเร็วขึ้น

ข้อจำกัดและอุปสรรค

๑. ขาดความเชื่อมโยงระหว่างการศึกษา และศิลปวัฒนธรรม ระบบการแข่งขันทำให้เกิดความเห็นแก่ตัว แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน เน้นการบันเทิงมากกว่าการส่งเสริมทางวัฒนธรรม

๕) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จุดแข็ง

๑. พื้นที่ของตำบลบ้านสา มีแหล่งน้ำธรรมชาติหลายแห่ง เช่น ห้วยแม่ตุ่น ร่องสา ร่องบวบ กว๊านพะเยา สามารถใช้เป็นแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร และอุปโภคบริโภค

จุดอ่อน

๑. ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งน้ำธรรมชาติต้นเขิน เน่าเสีย การใช้สารเคมีในการเกษตรทำให้เกิดสารพิษตกค้าง และไหลลงสู่แหล่งน้ำ
๒. ประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการรักษาและใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเท่าที่ควร มีการใช้ทรัพยากรที่ไม่เหมาะสม การบุกรุกป่า ทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ปัญหาหมอกควัน ภัยธรรมชาติต่างๆ
๓. การขยายตัวของประชากรในหมู่บ้าน ส่งผลให้เกิดปัญหาขยะ และประชาชนไม่เข้าใจผลกระทบและจิตสำนึกที่ดี และนำขยะไปทิ้งตามถนน นอกพื้นที่ ในป่า สร้างปัญหาให้กับหมู่บ้านในพื้นที่นั้นๆ

โอกาส

๑. นโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาจังหวัดพะเยา มีนโยบายในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ข้อจำกัดและอุปสรรค

๑. ขาดแคลนงบประมาณ บุคลากร เครื่องอุปกรณ์ต่างๆ ยังไม่เพียงพอ ในการพัฒนาแหล่งน้ำและรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

๓) ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยในชีวิต และการทุจริตประพฤติมิชอบ

จุดแข็ง

๑. การปรับปรุงระบบการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ทำให้การปฏิบัติงานมีความสะดวก รวดเร็วมากขึ้น สามารถลดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อนลง มีโครงการปฏิบัติการเชิงรุก
๒. การคมนาคม การสื่อสาร มีความสะดวก ทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

จุดอ่อน

๑. ขาดการประชาสัมพันธ์ภารกิจด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจภารกิจของหน่วยงานขององค์กรภาครัฐ

โอกาส

๑. เครื่องมือ เครื่องใช้ เทคโนโลยีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยของประชาชนไม่เพียงพอ อันส่งผลต่อประสิทธิภาพการป้องกัน และรักษาความสงบเรียบร้อย

ข้อจำกัดและอุปสรรค

๑. ประชาชนส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และขาดความตระหนักและจิตสำนึก การมีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริต และประพฤติมิชอบ

๓) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

จุดแข็ง

๑. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้าน แหล่งน้ำ ประปา ถนน ไฟฟ้า ยังไม่เพียงพอและทั่วถึง เนื่องจากมีงบประมาณที่จำกัดในการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณสุขโรคให้ทั่วถึงทุกพื้นที่

จุดอ่อน

๑. ไม่มีแหล่งน้ำขนาดใหญ่ เช่น อ่างเก็บน้ำ ทำให้ขาดแคลนน้ำใช้ในการอุปโภค และน้ำเพื่อการเกษตรในฤดูแล้ง

โอกาส

๑. พรบ.การกระจายอำนาจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๕๒ กระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ทำให้เทศบาลมีอิสระในการบริหารจัดการนโยบาย งบประมาณ การเงิน การคลัง มีความคล่องตัวในการดำเนินการพัฒนาท้องถิ่นมากขึ้น

ข้อจำกัดและอุปสรรค

๑. งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรมีความล่าช้า ไม่เพียงพอและครอบคลุมภารกิจ ทำให้เป็นข้อจำกัดในการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

๓) ด้านการเมือง และการบริหาร

จุดแข็ง

๑. ประชาชนมีความตื่นตัว และเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นมากขึ้น มีการรวมกลุ่มต่าง ๆ ในหมู่บ้าน
๒. มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการปฏิบัติงาน และให้บริการประชาชน ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง และเป็นธรรมมากขึ้น
๓. เทศบาลตำบลบ้านสาข มีบุคลากรและอัตรากำลัง ที่เพียงพอและมีความพร้อมที่จะดำเนินการ ตามนโยบายการบริหารงานของผู้บริหาร
๔. มีความร่วมมือร่วมใจของทุกภาคส่วนและความร่วมมือจากประชาชนในการจัดโครงการ/ กิจกรรมต่างๆ ของเทศบาลเป็นอย่างดี
๕. ผู้บริหาร/ ผู้นำชุมชนมีจิตสาธารณะทุ่มเทในการพัฒนาตำบลอย่างเต็มที่

จุดอ่อน

๑. โครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการยังไม่ครอบคลุม และทั่วถึงทุกพื้นที่
๒. งบประมาณมีจำกัด ไม่เพียงพอในการพัฒนา

โอกาส

๑. ผู้นำท้องถิ่น มีความรู้ความสามารถ มีภาวะความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีความพร้อมและ ศักยภาพในการบริหารงาน
๒. ส่งเสริมให้ครัวเรือนพะเยาฝั่งตะวันตกเป็นสถานที่ท่องเที่ยว และให้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย

ข้อจำกัดและอุปสรรค

๑. ข้อกฎหมาย ระเบียบฯ เกี่ยวกับการบริหารงานไม่เอื้อต่อการพัฒนา และไม่สามารถตัดสินใจได้ ทันเวลา
๒. การจัดสรรงบประมาณจำนวนจำกัด และล่าช้า ทำให้เป็นข้อจำกัดในการดำเนินกิจกรรมของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๓. การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น กระจายเฉพาะภารกิจไม่กระจายงบประมาณ และบุคลากร

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานภาพการพัฒนาในปัจจุบันและโอกาสการพัฒนาในอนาคตโดยภาพรวมของท้องถิ่น

จุดแข็ง (Strenght)

๑. มีเส้นทางผ่านไปยังอำเภอแม่ใจ และจังหวัดเชียงรายได้อย่างสะดวก และการคมนาคมติดต่อ ระหว่างหมู่บ้าน และพื้นที่ใกล้เคียงสามารถติดต่อกันได้อย่างสะดวก รวดเร็ว
๒. เป็นแหล่งภูมิปัญญาด้านการทำเครื่องปั้นดินเผา การทำครกหิน และด้านการจักสานหัตถกรรม ท้องถิ่นที่สำคัญ
๓. อยู่ใกล้ชิดกับประชาชน ทำให้รับทราบปัญหาความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่าง

แท้จริง

๔. สามารถออกกฎหมาย (เทศบัญญัติท้องถิ่น) ใช้บังคับในพื้นที่ได้เอง
๕. มีแหล่งน้ำธรรมชาติ (กว๊านพะเยา) ที่สามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
๖. มีกลุ่มมวลชนจัดตั้งและกลุ่มอาชีพต่างๆ สามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล

๗. มีผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ในพื้นที่ที่สามารถเผยแพร่และถ่ายทอดสู่พื้นที่ต่างๆ
๘. มีวัตถุประสงค์ในการผลิตสินค้า
๙. มีทรัพยากรบุคคลที่มีองค์ความรู้
๑๐. มีผู้นำท้องถิ่นที่เข้มแข็ง
๑๑. มีทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ และมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สวยงาม เช่นกว๊านพะเยา น้ำตกผาเง็กดินาค

จุดอ่อน (Weakness)

๑. ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำให้มีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายที่จำเป็น และกลุ่มเกษตรกร/ กลุ่มอาชีพไม่มีการรวมกลุ่มกันอย่างยั่งยืน
๒. การกระจายข้อมูล ข่าวสารยังไม่ทั่วถึง
๓. เกษตรกรขาดความรู้ในการเพิ่มมูลค่าของสินค้าเกษตร, ขาดตลาดรองรับสินค้าเกษตร
๔. ปัญหาหนี้สิน และขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพ
๕. ไม่มีแหล่งน้ำเพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง เช่น อ่างเก็บน้ำ จึงทำให้ขาดแคลนน้ำใช้เพื่อการอุปโภค บริโภค และน้ำเพื่อการเกษตรอย่างเพียงพอและทั่วถึง
๖. นักการเมืองท้องถิ่นยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานและบทบาทอำนาจหน้าที่ของตนเอง
๗. ขาดการมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุม จากทุกกลุ่มวัย ส่วนใหญ่เป็นวัยผู้ใหญ่ที่เข้าร่วมประชุม
๘. ประชาชนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้งานอินเทอร์เน็ต เพื่อขายสินค้าออนไลน์

โอกาส (Opportunity)

๑. มีสินค้าโอท็อปที่หลากหลาย และเป็นที่ยอมรับ สามารถเป็นสินค้าส่งออก และรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนเมืองได้
๒. ประชาชนในพื้นที่มีโอกาสได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร ก้าวทันเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทุกหมู่บ้านมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตกระจายทุกพื้นที่
๓. นโยบายการถ่ายโอนภารกิจ ตามพรบ.การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ทำให้ท้องถิ่นมีความเป็นอิสระในการพัฒนาท้องถิ่น และบริหารจัดการนโยบาย งบประมาณ การเงิน การคลัง มากขึ้น ทำให้เกิดความคล่องตัวในการพัฒนาท้องถิ่น
๔. ผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งของประชาชน เทศบาลมีความเข้มแข็ง การดำเนินงานโครงการต่างๆ จึงมุ่งประโยชน์ต่อประชาชนเป็นหลัก
๕. มีพื้นที่อยู่ใกล้ตัวอำเภอและจังหวัด ส่งผลต่อการเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่น

ข้อจำกัดและอุปสรรค (Threat)

๑. การพัฒนาท้องถิ่นยังไม่สามารถพัฒนาได้อย่างครอบคลุมทุกด้านเนื่องจากงบประมาณที่ได้รับ การจัดสรรยังไม่เพียงพอในการดำเนินงาน ตามแผนงาน/โครงการให้ครอบคลุมทุกด้าน
๒. พื้นที่เกษตรกรรมส่วนใหญ่ไม่สามารถเพาะปลูกได้ตลอดปี
๓. การจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน ยังไม่สามารถจัดเก็บรายได้เพิ่มขึ้น
๔. พื้นที่บางส่วนอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ทำให้ส่งผลต่อการพัฒนาพื้นที่โดยรวม

๕. ข้อกฎหมาย ระเบียบ ประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานที่ยังไม่ชัดเจน ไม่เอื้อต่อการพัฒนา มีข้อจำกัด ส่งผลให้ไม่สามารถตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

๖. ราคาวัตถุดิบในท้องตลาดมีราคาสูงขึ้น

๗. ปัญหาราคาน้ำมันที่สูงขึ้น ปัญหาโรคระบาดในสัตว์ ปัญหาโรคติดต่อไวรัสโคโรนา (COVID - ๑๙) การขาดแคลนวัตถุดิบในพื้นที่ การคมนาคมขนส่ง ที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น

จากการศึกษาวิเคราะห์ SWOT แผนพัฒนาของเทศบาลตำบลบ้านสาขานั้น ปรากฏว่างบประมาณร้อยละ ๖๐ - ๗๐ นำมาพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน และการพัฒนาด้านอื่นๆ เช่น การพัฒนาแหล่งน้ำ ไฟฟ้า ถนนในหมู่บ้าน และสู่พื้นที่การเกษตร และการพัฒนา ด้านอื่นๆ เช่น การสาธารณสุข ด้านสังคม ด้านการศึกษา ศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น การบริหารการปกครองและอื่นๆ ปรากฏตามแผนงานและโครงการต่างๆ ภายในตำบล ซึ่งประชาชนยังมีความต้องการที่จะให้มีการก่อสร้างด้านโครงสร้างพื้นฐานให้ทั่วถึงทุกพื้นที่ เช่นการก่อสร้างถนนภายในหมู่บ้าน เพื่อความสะดวกในการคมนาคม ถนนลูกรังบดอัดเข้าสู่พื้นที่การเกษตร ซึ่งจะทำให้เกษตรกรสามารถขนส่งผลผลิตออกจากพื้นที่การเกษตร ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว มีความต้องการขุดลอก แหล่งน้ำ เพื่อให้สามารถกักเก็บน้ำไว้ใช้ได้ในการอุปโภคบริโภค สามารถแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำใช้ในการเพาะปลูกพืชผลทางการเกษตรในฤดูแล้งได้ และด้านอื่นๆ เทศบาลตำบลบ้านสาข ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาและความต้องการของประชาชนตามความจำเป็นเร่งด่วน และบริหารงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน และให้ประชาชนได้รับความพึงพอใจสูงสุดในการจัดบริการสาธารณะ

ส่วนด้านรายได้ เทศบาลมีรายได้จากเงินอุดหนุนจากภาครัฐเป็นส่วนใหญ่ และมีรายได้ในการจัดเก็บเอง เช่น ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย เพิ่มขึ้นไม่มากนัก ทำให้รายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง มีจำนวนน้อย เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่การเกษตร ส่วนการพัฒนาด้านการบริหารจัดการ มีการแบ่งส่วนราชการการบริหารงานอย่างชัดเจน โดยมีการแบ่งส่วนราชการเป็น ๓ ส่วน คือ สำนักปลัดเทศบาล กองคลัง และกองช่าง โดยมีการมอบอำนาจหน้าที่และการตัดสินใจจากนายกเทศมนตรีตำบลบ้านสาขให้กับรองนายกเทศมนตรีตำบลบ้านสาข และมอบอำนาจการตัดสินใจในบางภารกิจให้กับ ปลัดเทศบาลตำบลบ้านสาข มีการจัดวางระบบการควบคุมภายในและประเมินผลการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ มีการนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงาน และบันทึกข้อมูลพื้นฐานในระบบ E-Plan (การวางแผนและการใช้จ่ายงบประมาณรวมทั้งการติดตามและประเมินผล) ระบบ E-LAAS (การบันทึกระบบบัญชีและงบประมาณ) ระบบ EGP (การจัดซื้อจัดจ้าง) ระบบ GFMS ระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ ระบบ INFO (ฐานข้อมูลกลาง) ระบบ LTAXGIS LTAX ๓๐๐๐ (โปรแกรมแผนภาษี) ระบบ LEC (ข้อมูลข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาท้องถิ่น) ระบบ ELE (ข้อมูลการเลือกตั้งท้องถิ่น) ระบบ LHR (ระบบบุคลากรท้องถิ่น) คณะผู้บริหาร กลุ่มผู้นำท้องถิ่น สมาชิกสภาเทศบาลชมรม กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มองค์กรต่างๆ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ กลุ่มสตรี กลุ่ม อสม., อปพร. และประชาชนในพื้นที่ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมดำเนินการ ร่วมตรวจสอบการดำเนินงานกิจกรรม/โครงการต่างๆ ของเทศบาลตำบลบ้านสาข และได้รับรางวัลในด้านการบริหารจัดการด้านต่างๆ แต่อย่างไรก็ตามยังคงมีจุดอ่อนด้านงบประมาณในการบริหารงานยังมีจำนวนจำกัดไม่เพียงพอในการจัดบริการสาธารณะให้ทั่วถึงทุกพื้นที่ งบประมาณส่วนใหญ่เป็นการดำเนินงานด้านรายจ่ายประจำ และรายจ่ายเพื่อการลงทุนยังไม่เพียงพอและทั่วถึงทุกพื้นที่

๓.๒ การประเมินสถานการณ์สภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้อง

ตำบลบ้านสามมีพื้นที่ส่วนใหญ่ เป็นที่ราบลุ่ม ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และประมงพื้นบ้าน หัตถกรรมท้องถิ่น ประชาชนยังมีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายที่จำเป็น เกิดปัญหาการว่างงานในกลุ่มเกษตรกรหลังฤดูกาลเก็บเกี่ยว การประกอบอาชีพเสริมของกลุ่มอาชีพในพื้นที่ไม่สามารถดำเนินการอย่างยั่งยืนได้ เนื่องจากขาดความรู้ในการเพิ่มมูลค่าของสินค้าเกษตร, ขาดตลาดรองรับสินค้าเกษตร ขาดความรู้ด้านการบริหารจัดการด้านการตลาด ผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ ซึ่งเป็นปัจจัยและสถานการณ์ การเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ทำให้ไม่สามารถจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรและสินค้าบริการ ได้อย่างต่อเนื่อง และขาดความสามัคคีในการรวมกลุ่มให้เข้มแข็งและยั่งยืน และก่อให้เกิดปัญหาหนี้สินในระบบและนอกระบบตามมา นอกจากนี้ปัญหาและความต้องการของประชาชนที่ได้จากการจัดเวทีประชาคม หมู่บ้านนั้น ประชาชนส่วนใหญ่ยังมีความต้องการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ให้เพียงพอ และทั่วถึงทุกพื้นที่ อันได้แก่ ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา แหล่งน้ำ เป็นต้น ในปัจจุบันพื้นที่ตำบลบ้านสามนั้น การให้บริการด้าน สาธารณูปโภคต่างๆ ยังไม่ทั่วถึง เช่น การขาดแคลนน้ำใช้ในการอุปโภคบริโภค และน้ำเพื่อการเกษตรในฤดูแล้ง และระบบประปาหมู่บ้าน / ภูเขา เกิดปัญหาท่อแตก รั่ว ร้าว ชำรุด และน้ำแห้งบ่อยครั้ง ทำให้ไม่มีน้ำใช้ในการ อุปโภคบริโภคอย่างเพียงพอ การติดตั้งไฟฟ้าสาธารณะ (ไฟกิ่ง) ที่ส่องสว่างแก่ผู้ใช้เส้นทางสัญจรไปมาเวลา ค่ำคืน ยังไม่ทั่วถึง และปัญหาด้านอื่นๆ เนื่องจากเทศบาลมีข้อจำกัด ในเรื่องงบประมาณ ในการดำเนินการไม่ เพียงพอ ทั่วถึง และครอบคลุมทุกพื้นที่ จึงไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ตลอดจนถึง ข้อกฎหมาย ระเบียบ ประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ไม่ชัดเจน ไม่เอื้อต่อการ พัฒนา มีข้อจำกัด ส่งผลให้ไม่สามารถตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง และ สถานการณ์ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง โรคระบาดต่างๆ เช่นโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ หรือโรค โควิด ๑๙ (Coronavirus Disease ๒๐๑๙ (COVID - ๑๙) ที่กำลังแพร่ระบาดอย่างรวดเร็ว โดยองค์การ อนามัยโลก WHO ให้ความเห็นว่า โรคโควิด ๑๙ อาจกลายเป็นโรคประจำถิ่น (endemic) ที่จะอยู่กับเราไป ตลอดเช่นเดียวกับไข้เลือดออก และประชาคมโลกต้องเรียนรู้ที่จะอยู่กับโรคนี้ โดยรูปแบบการใช้ชีวิตประจำวัน บางอย่างจะเปลี่ยนไป เพราะมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม (social distancing) ทำให้เกิดฐานวิถีชีวิตใหม่ อาทิ การสาธารณสุขจะเป็นวาระสำคัญของโลก โดยเฉพาะความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการแพทย์ การ จัด ระเบียบโลกใหม่ที่จะมีการพึ่งพาภายในภูมิภาคมากขึ้น (regionalization) และบทบาทของเศรษฐกิจดิจิทัลที่จะ มาเร็วขึ้นพร้อมกับวิถีชีวิตที่ยืดหยุ่นมากขึ้น การใช้มาตรการล็อกดาวน์มีต้นทุนที่สูงเพื่อแลกกับชีวิตและสุขภาพ ของประชาชน และได้เรียนรู้ว่าปัญหาเรื่องสุขภาพ สังคม และเศรษฐกิจ ไม่ใช่เป็นเรื่องแยกส่วนกัน รวมทั้งเราได้ เห็นทรัพยากรสำคัญของชาติคือ พลังความร่วมมือกันอย่างเข้มแข็งจากทุกภาคส่วน ในระยะข้างหน้า เราควรใช้ พลังนี้ต่อยอดต่อไปเพื่อพลิกวิกฤตินี้ให้เป็นโอกาสในการยกเครื่องเศรษฐกิจขนาดใหญ่ (Great Reset) โดย ผสมผสานกับแนวคิดข้อเสนอของ Klaus Schwab ผู้ก่อตั้ง World Economic Forum ดังนี้

๑. การช่วยเหลือลดผลกระทบในระยะสั้น ควบคู่ไปกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจระยะ ยาว ภาครัฐควรใช้เงินงบประมาณขนาดใหญ่นี้ เยียวยาผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนให้กระจายไปให้ตรง กลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งนำเงินทุ่มลงทุนเพื่อให้เกิดคลื่นการลงทุนระลอกใหม่ของประเทศเพื่อแก้ปัญหา โครงสร้างเศรษฐกิจไปพร้อมกัน เช่น การลงทุนด้านสาธารณสุข การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและอาชีพโดย ชุมชน การพัฒนาโครงการภายใต้แผนบริหารจัดการน้ำ ๒๐ ปี (ปี ๒๕๖๑-๒๕๘๐) ให้เกิดขึ้นจริงเพื่อ แก้ปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วมที่มักสร้างความเสียหายแก่เกษตรกร การพัฒนาเมืองสีเขียว การสร้างระบบนิเวศ

การพัฒนาทักษะแรงงานและสร้างอาชีพ โดยเฉพาะแก่แรงงานที่ย้ายกลับท้องถิ่นและแรงงานที่ตกงานในเมืองใหญ่ ช่วยให้เกิดการจ้างงานและสามารถชดเชยผลกระทบจากวิกฤติได้อีกทางหนึ่ง

๒. การปฏิรูประบบสถาบันเศรษฐกิจที่เอื้อต่อการเติบโตอย่างยั่งยืน โดยการสร้างระบบตลาดแข่งขันที่เปิดกว้างและเป็นธรรม การแข่งขันเสรีที่สร้างแรงจูงใจให้แรงงานพัฒนาตนเอง และสร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการลงทุนและพัฒนานวัตกรรมเพื่อให้แข่งได้ในตลาดโลก การปฏิรูปนโยบายสาธารณะที่มีเป้าหมายสูงสุดเพื่อแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำ อาทิ การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี พร้อมทั้งทบทวนการลดหย่อนที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้มีรายได้สูง หรือวิสาหกิจที่มีศักยภาพในการแข่งขัน และการปฏิรูประบบสวัสดิการสังคมให้ครอบคลุมแรงงานนอกระบบ หรือแรงงานที่ทำงานรูปแบบใหม่ ๆ และการขยายอายุแรงงานในระบบ

๓. การติดอาวุธเครื่องมือด้านเทคโนโลยีสนับสนุน Thailand ๔.๐ เพื่อยกระดับการเติบโตและก้าวให้ทันโลกที่เปลี่ยนแปลงเร็ว ทั้งด้านการสาธารณสุข เช่น การแพทย์ทางไกล การศึกษา เช่น การเรียนการสอนออนไลน์ การขนส่ง เช่น บริการดีลิเวอรี และการทำงานจากที่บ้าน (Work from home) เพื่อใช้วิกฤตินี้ให้เป็นโอกาสเพื่อก้าวกระโดดความรู้และทักษะทางเทคโนโลยีแก่ประชาชนทั่วไป และเพื่อพัฒนาประเทศไปสู่การเป็นเศรษฐกิจดิจิทัลให้ได้

๔. การสร้างความตระหนักรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเร่งพัฒนาทักษะ นอกเหนือจากประชาชนต้องช่วยกันรักษาสุขอนามัยเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่อ และยืดหยุ่นในการปรับตัวให้เข้ากับกิจกรรมทางเศรษฐกิจภายใต้ฐานวิถีชีวิตใหม่โดยเร็วแล้ว ภาคประชาชนต้องเร่งพัฒนาศักยภาพตนเองให้เป็น “แรงงานแห่งอนาคตในศตวรรษที่ ๒๑” ในยุคที่คนต้องทำงานร่วมกับเครื่องจักรและเทคโนโลยีมากขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แรงงานจึงต้องมีความยืดหยุ่นพร้อมเรียนรู้ตลอดเวลา (lifelong learning) โดยเฉพาะในสาขาที่จำเป็นต่ออาชีพในอนาคต เช่น ความรู้ด้านเทคโนโลยี ความรู้ด้านการตลาด โดยเฉพาะออนไลน์ ภาษาต่างประเทศ รวมถึงทักษะการเป็นผู้ประกอบการ (entrepreneurship) เพื่อเพิ่มโอกาสในการจ้างงานและเพิ่มรายได้

จากสถานการณ์การเผชิญกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ หรือโรคโควิด ๑๙ (Coronavirus Disease ๒๐๑๙ (COVID – ๑๙) ตลอดระยะเวลาเกือบ ๒ ปี ทำให้ท้องถิ่นต้องคิดวางแผนการบริหารความเสี่ยงการเตรียมรับมือจนกว่าการระบาดจะหมดไปหรือทุเลาลงในโครงการต่างๆของทางภาครัฐที่ได้รับผลกระทบ หยุดซังกันไปนั้น ต้องเร่งฟื้นฟูในหลาย ๆ ด้านต่อไป